CLOUDY
Debesuota, dieną 50°, naktį 35
Saulė teka 6:41, leidžiasi 7:10

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in Amer...
739 S. Halsted Street Chicago ...
HAymarket 1 6100
Over One Million Lithuanian In The United Sta...

VOL. LV — Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Kovo-March 28 d., 1974 m. — Kaina 15c

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

BRITŲ VYRIAUSYBĖS KRIZĖS BIUDŽETAS

AMERIKA NUTARĖ NEREIKALAUTI IŠ EUROPOS BENDRŲ DEKLARACIJŲ

WASHINGTONAS. — Aukšti valstybės departamento pareigūnai atidengė, kad valstybės sekretorius Kissingeris atsisakė savo pasiūlymo Europai paskelbti naują Atlanto chartą" ir pasiūlė vietoj deklaracijų įvesti pasitarimų tarp Amerikos ir Europos sistemą. Būdamas Bonoje, nes V. Vokietija šiuo metu pirmininkauja Europos Rinkai, Kissingeris pasakęs kancleriui Brandtui ir užsienio reikalų ministeriui Scheel, kad jam visai "nesvarbu ar europiečiai paskelbs dvi deklaracijas ar vieną ar jokios nepaskelbs".

Prieš metus Kissingeris New Yorke pasakė kalbą, kurioje siūlė pagrįsti Amerikos-Europos partnerystę nauja deklaracija. Prez. Nixonas planavo važiuoti į Europos sostines ir tą deklaraciją iškilmingai pasirašyt. Buvo paskelbti "Europos metai". Praktikoje iš viso to nieko neišėjo. Prancūzijai pareiškus nepritarimą, Europos vadai pasiūlė ne vieną, bet dvi deklaracijas. Viena jų turėjo pimti tik gynybos reikalus, o kita — ekonominius na jų turėjo apimti tik gynybos tos dvi deklaracijos Europoje dar nebaigtos redaguoti. Viena rašoma Nato sąjungos pareigūnų, kita — Europos Rinkos. Sunku susitarti dėl atskirų žodžių. Prancūzai prieštarauja įvairioms sąvokoms, kaip "partnerystė" ar "interdependence".

Kissingerio pareiškimas Bonoje laikomas Prancūzijos užsienio politikos laimėjimu. Numatomos konsultacijos tarp Amerikos ir Europos irgi gali atsimušti į Prancūzijos kietą nusistatymą laikytis nuo Amerikos nepriklausomai ir mažinti jos įtaką Europoje.

Prezidentas Nixonas savo kalboje Čikagoje pareiškė, kad Nato ruošiamoje deklaracijoje padaryta pažanga, tačiau šiuo metu jo susitikimas su Europos valstybių galvomis tik "popieriais uždengtų atsiradusius sunkumus, tačiau jų nepašalintų". Prezidentas ir jo valstybės seksetorius priėję išvados, kad visos deklaracijos būtų tik plyšių paslėpimas po popieriumi. Todėl nuspręsta atsisakyti tų deklaracijų ir siekti praktiškų pasitarimų, kada kyla Europai ir Amerikai vienodai svarbūs klausimai.

Šiuo metu V. Vokietija tariasi su kitomis rinkos valstybėmis dėl praktiškų "konsultacijų" galimybių.

Kartu Amerika į stačių padėjusi plana daryti bendros politikos pareiškimą, kuriame be Amerikos Europos dalyvautų ir Japonija. Toks pareiškimas buvo planuojamas pramonės valstybių vardu, tačiau ir jam pasipriešino Prancūzija.

PARYŽIUS. — Prancūzijos prezidentas Pompidou, kuris prieš keturias dienas pasijautė nesveikas ir turėjo atšaukti numatytus darbus, grįžo į įstaigą ir priėmė naują V. Vokietijos ambasadorių Ernst Scholz.

BRIUSELIS. — Pirmą kartą nuo 1910 metų Belgijoje apsilankė V. Vokietijos valstybės galva, prezidentas Gustav Heinemann. Jį pasitiko karalius Baudouin ir karalienė Fabiola.

RANGUNAS. — Burma paskelbė, kad jos kariuomenės kovose su komunistų gaujomis prie Tailandijos sienos žuvo 90 žmonių ir 160 sužeistą.

PROVIDENCE. — Šio miesto policija gavo vieną dieną daugiau atostogų, nes per 100 dienų miesto gatvėse nebuvo žuvusių eismo nelaimėse.

IŠ VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Gatvėje rastas nušautas 45 m. protestantas, kurio sesers vyras — katalikas buvo nužudytas prieš 8 d. Kitame mieste nušautas britų atsargos majoras.

ROMA. — Popiežius paskelbė 1631 m. nužudytą vokiečių kunigą Liborius Wagner bažnyčios palaimintuoju kankiniu. Jis buvo perėjęs iš liuteronų tikėjimo į katalikų ir už tai buvo mirtimi nubaustas. Apeigose dalyvavo septyni V. Vokietijos vyskupai ir kardinolas Julius Doepner iš Muencheno.

ROMA. — Popiežius Paulius atšaukė savo savaitinę audienciją trečiadienį, nes gydytojai patarė jam ilsėtis. Romoje pasklido gandas, kad popiežius, 76 metų, serga gripu, kuris pavojingas jo silpnai širdžiai. Jis be to turis artritą.

VIENA. — Austrijos kancleris Kreisky pareiškė, kad žydų emigracija iš Sovietų Sąjungos šiais metais sumažėjo ir vidutiniškai jų išvažiuoja po 4,000 per mėn. Pernai vidurkis buvo 5,000 per mėn.

ROMA. — Buvęs Amerikos kareivis Raffaele Minichiello, kuris pagarsėjo 1969 m. pagrobdamas keleivinį lėktuvą ir priversdamas pilotą skristi į Romą, dirba kavinėje ir planuoja tuoktis su kavinės savininko dukterim Cinzia Ciocel. Jis turi vieną rūpestį. Kadangi jis yra ne tik Amerikos, bet ir Italijos pilietis, jis šaukiamas į Italijos kariuomenę. Minichiello sėdėjo italų kalėjime už lėktuvo pagrobimą 18 mėnesių.

PORTSMOUTH. — Pakrančių Sargybos laivas pagavo 290 pėdų ilgio Rumunijos žvejų laivą, gaudžiusį žuvį Amerikos teritoriniuose vandenyse. Laivas atlydėtas į Baltimores uostą, jo kapitono laukia bausmės.

TEL AVIVAS. — Artilerijos susišaudyme Golano aukštumose žuvo vienas druzų civilis ūkininkas. Sirija paskelbė, kad nuo Izraelio sviedinių žuvo keturi civiliai ir keturi buvo sužeisti. Be to, žuvo ir du Sirijos kareiviai.

Britanija prašo išduoti plėšiką

LONDONAS. — Britanija formaliai paprašė Brazilijos, kad ji išduotų Ronaldą Biggs, kuris 1963 m. dalyvavo "didžiajame traukinio apiplėšime", buvo pagautas, nuteistas 30 metų kalėti, tačiau iš kalėjimo pabėgo 1966 m. Prieš 7 savaites jis buvo surastas ir suimtas Brazilijoje.

Britanija su Brazilija neturi sutarties, kuri verstų Braziliją sugrąžinti pabėgusius nusikaltėlius. Be to, Bigs turi brazilę merginą, kuri laukianti jo kūdikio. Tas gali paveikti brazilų vyriausybę jo neišduoti.

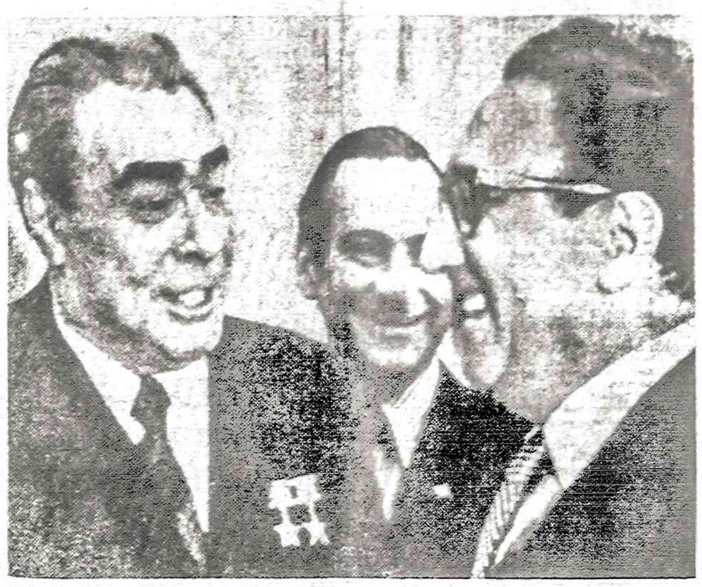

Derybos Maskvoje. Leonidas Brežnevas, vyriausias Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretorius su valstybės sekretoriumi dr. Henry Kissingeriu. Viduryje šypsosi vertėjas.

TRIESTO KLAUSIMAS VĖL SUKĖLĖ ITALIJOS - JUGOSLAVIJOS GINČUS

BIELGRADAS. — Vokiečių žinių agentūra vakar paskleidė žinią, kad Jugoslavijos prezidentas Tito turėjo širdies smūgį ir buvo suparalyžuotas. Žinia Amerikoje buvo priimta atsargiai ir spauda ar radijas jos nepakartojo, kol nebus gautas oficialus patvirtinimas iš Jugoslavijos.

Jugoslavijos spaudoje paskutiniu metu vėl atgaivintas ginčas su Italija dėl Triesto ir jo apylinkių. Viskas prasidėjo kai vasario mėn. Jugoslavija, įsivedė naują konstituciją ir pradėjo specialiais stulpais paženklinti visų savo provincijų sienas. Prie Italijos sienos prieinanti Slovenija stulpais pažymėjo demarkacijos liniją, skiriančia Italijos ir Jugoslavijos Triesto sritis. Ant lentų parašyta "Jugoslavija' ir apačioje "Slovenia".

Triesto italų laikraštis, leidžiamas dešiniųjų, Ill Piccolo, įdėjo naujų sienos stulpų fotografiją ir vedamajame pasmerkė Jugoslavijos elgesį, pasisavinant žemes, kurios tik laikinai duotos Jugoslavijai valdyti. Italijos vyriausybė kovo 11 d. įteikė Jugoslavijai notą, kuri primena, kad Jugoslavijos suverenumas niekad nebuvo išplėstas į "B zoną", dar neišspręstos Triesto teritorijos dalį. Į šią notą Jugoslavijos valdžia atsakė piktais straipsniais laikraščiuose, demonstracijomis, protesto susirinkimais ir vyriausybės nota, kuri pasmerkia faktą, kad italų vyriausybė pirmą kartą po 1954 metų vėl savinasi Jugoslavijos teritoriją.

Tais metais Jugoslavija ir Italija susitarė padalinti laikinai Triesto rajoną į dvi zonas A ir B. Viena zona su Triesto miestu valdoma laikinai Italijos, o B zona — atiduota administruoti Jugoslavijai. Jugoslavai tvirtina, kad jie turi tokią pat teisę reikalauti A zonos, kaip italai — B zonos.

Jugoslavijos kariuomenės laikraštis pareiškė, kad italai žaidžia pavojingą žaidimą ir stato į pavojų Europos taiką. Italų premjeras Rumor jugoslavų spaudoje vadinamas veidmainiu ir fašistu.

Vyriausybėms taip žodžiais besisvaidant, pasienyje vyksta normalus gyvenimas, prekyba ir žmonės laisvai pereina iš vienos valstybės į kitą. Stebėtojai iš to tautinių aistrų išsiveržimo nesitiki nieko rimtesnio.

● **Japonijos susisiekimo darbininkų streikas palietė milijonus žmonių.**

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

● **Wall Street Journal paskelbė vakar slaptą vyriausybės raportą, kuris rodo, kaip Amerikos naftos bendrovės, bijodamos pelno sumažėjimo, tyčia mažino gamyba ir tuo prisidėjo prie energijos krizės sukėlimo.**

● **Rašytojo Solženicino žmona Maskvoje pareiškė, kad ji su vaikais penktadienį bus pas vyrą Šveicarijoje.**

● **Valstybės sekretorius Kissingeris derybose su Brežnevu užkliuvo strateginiu ginklų klausime. Maršalas Grečko dieną anksčiau baigė vizitą Irake ir atskubėjo į Maskvą, kur sušauktas politbiuro posėdis Kissingerio pasiūlymams svarstyti.**

● **Gazolino krizė Amerikoje "sutaupys" 8.000 žmonių gyvybių, nes sumažėjo nelaimės greitkeliuose. Utah valstijoje šiemet žuvo 15 žmonių, kada pernai per tą patį laiką buvo 75 užmušti.**

● **Izraelio finansų ministeris Sapir pareiškė, kad Amerika neskuba duoti Izraeliui 2.2 bil. dol. paramą, kurią pažadėjo paskutinio karo metu.**

● **Patricia Hearst motina pareiškė, kad ji pradeda prarasti viltį, kad jos duktė pagrobėjų bus sveika sugrąžinta.**

● **Kuwaitis įsakęs užsienio naftos bendrovėms nedidinti gamybos, kad nenukristų naftos kainos.**

● **Federalinė vyriausybė, siekdama išlaikyti aukštas jautienos kainas, nutarė pirkti pati jautienos už 45 mil. dol. Mėsa bus skirta viešosioms mokykloms "hamburgeriams" kepti.**

● **Pasaulinis sunkaus svorio bokso čempionas George Foreman Venecueloje dviejuose runduose sumušė Ken Norton, laimėdamas nokautu.**

LONDONAS. — Anglijos kareivinių rajone antradienio naktį sprogo trys bombos, sužeisdamos valgyklos šeimininkę. Po sprogimų pravestame ieškojime buvo rastos dar dvi nesprogusios bombos, viena jų — kareivių barake, kur miegojo 50 vyrų.

Sovietai siūlosi valyti kanalą

KAIRAS. — Egipte lankosi sovietų delegacija, vadovaujama Viktoro Litvinovo, kuris dirba užsienio ekonominių ryšių komitete. Delegacija atvyko tuo metu, kada sovietų spauda kritikuoja prezidenta Sadatą už jo atšalimą nuo Maskvos.

Egipte važinėja ir karinė sovietų grupė, vadovaujama vieno admirolo. Sovietai spaudžia Egipto vyriausybę, kad ji leistų sovietų ekspertams dalyvauti Suezo kanalo valymo darbuose. Egiptas pakvietė kanalą išvalyti britų ir amerikiečių specialistus, jų tarpe admirolą Brian McCauley, kuris vadovavo Šiaurės Vietnamo uostų valyme.

Sovietai įrodinėja Egiptui, kad Suezo kanale yra ne tik nesprogusių minų ir artilerijos sviedinių. Jo dugne gali būti įvairių kitų ginklų: tankų, priešlėktuvinių raketų bei kito karinio laužo. Vakarų ekspertai, bevaldami minas, gali sužinoti daug slaptų detalių apie sovietų ginklus, todėl sovietai turį dalyvauti kanalo valymo darbuose.

Iš Britanijos į Egiptą jau išplaukė trys ar keturi "minų medžiotojai" laivai, kurie plaukia į Port Saidą. Amerikiečiai savo darbą dirba helikopteriais.

Žemės reformos diena P. Vietname

SAIGONAS. — P. Vietnamo prezidentas, isakes prieš 4 metus pravesti žemės reformą, kad žemė valdytu ne miestuose gyvena dvarininkai, bet patys žemdirbiai, paskelbė antradienį, kad jis isakė reformos vykdyma pagreitinti. Savo kalboje Vung Tau miestelyje, 40 mylių į pietryčius nuo Saigono, prezidentas pabrėžė, kad Vietnamas galės nuo komunistų atsiginti tik liedamas kraują ir prakaitą. Šiais metais žemės gaus milijonas žmonių. Reikia padidinti ryžių, gumos, tabako, kukuruzų gamyba ir išvystyti jų eksportą, pasakė prezidentas Thieu.

Žemės Reformos dieną, kuri P. Vietname iškilmingai švenčiama, iš kalėjimų buvo paleisti amnestijos keliu 420 kalinių.

OTTAWA. — Kanados energijos taryba paskelbė, kad Kanados eksportuojamos naftos kaina pakeliama 30 centų už statinę.

NAUJOJI BRITANIJOS VYRIAUSYBĖ PAKĖLĖ KAINAS, PAJAMŲ MOKESČIUS

LONDONAS. — Britanijos naujasis finansų ministeris — "Chancellor of the Exchequer" — Denis Healey, paskelbdamas parlamente naują biudžetą, paskelbė, kad iš daugumos Britanijos gyventojų biudžetas pareikalaus pasiaukojimo, kad jie galėtų išlaikyti savo gyvenimo būdą. Ministeris kalbėjo 2 val. 20 min. ir jo žodžius parlamentas sutiko rimtai ir suprasdamas. kokioje padėtyje Britanija atsidūrė. Tą pačią dieną vyriausybė pa... kad vasario mėnesio prekybos deficitas siekia 1.01 bil. dol. Pirmą kartą britų istorijoje užsienio prekyba davė virš bilijono deficitą.

Ministeris pranešė parlamentui, kad vyriausybė pasiskolino iš komercinių bankų du su puse bil. dol. dešimčiai metų.

Naujame biudžete pakeliami visi mokesčiai 3%. Korporacijų mokesčiai padidės 2%. Cigaretės kainuos 12 centu daugiau už pakeli, vidutiniškai 20 cigarečių kainuos 82 c. Alkoholinių gėrimų kaina keliama 47 centais, vynas — 23 c., alus 2.4 c.

Dešimt nuošimčių brangiau kainuos valgomi ledai, "minkšti" gėrimai, saldumynai. Gazolinas privatiems automobiliams pabrangs 10%. Elektros kaina nuo rugpiūčio mėn. pakils 30%, geležinkelių patarnavimai pabrangs 12.5%, prekių vežiojimas pabrangs 15%. Pašto patarnavimas pabrangs 2.34 c. už kiekviena laiška ir 15-20% už telefona ir telegramas. Plienas pabrangs 25%, išskyrus skarda maisto dėžutėms, kuri pabrangs 15%. Akmens anglis kainuos 8 dol. daugiau už tona — iki 48 dol.

Iki 47.000 dol. per metus uždirbantiems pajamų mokesčiai padidės 3%, virš tos sumos valdžia pasiims 83%. Mokesčių pakėlimai taip sutvarkyti, kad iš mažiau uždirbančių bus imama mažiau.

Pakėles britų darbininku taip mėgstamo alaus kainą ministeris Healey atpigino pieno kainą. Apie 1.5 mil. darbininkų su žemomis algomis visai neturės mokėti pajamų mokesčiu, pakelti priedai šeimom su mažais vaikais.

Parlamente opozicija nepakėlė balso prieš griežtą biudžetą ir ji parlamentas po debatų greičiausiai priims. Niekas šiais krizės laikais nenori nuversti vyriausybės, kurios laukia sunkios dienos. Viešosios opinijos tyrimai parodė, kad piliečiai linkę duoti darbiečių vyriausybei progą padėtį pataisyti.

Vakar premjeras Wilsonas tarėsi su britų unijų vadais, kurie pažadėjo nespausti vyriausybės su algų pakėlimo reikalavimais.

BRASILIA. — Naftos ir jos produktų kainos Brazilijoje pakeliamos 34%. Galonas gazolino kainuos 75 centai.

● **Amerikos pienininku draugija kasmet moka poniai Lady Bird Johnson 94.000 dol. už leidima naudoti LBJ rančoje angare laikomą lėktuvą, pranešė AP agentūra.**

Derybos Maskvoj sunkiai vyksta

MASKVA. — Patikimi šaltiniai iš Maskvos pranešė, kad Kissingerio derybos su Brežnevu užkliuvo svarstant strateginių ginklų apribojimo klausima ir Kissingeriui gali tekti pasilikti Maskvoje iki savaitės pabaigos.

Kissingerio derybos paprastai prasideda 10:30 val. ryto ir tęsiasi iki 2 val. Po atskirai valgomu priešpiečiu ir Kissingerio pasitarimu su savo patarėjais derybos vėl pradedamos 5 val. vakare ir tęsiamos iki nakties.

Sovietų Sąjunga derybose dėl Europos Saugumo konferencijos kietai laikosi "idėjų pasikeitimo" klausime. Vakaru valstybes reikalauja, kad Maskva atidarytų savo sienas informacijų ir idėjų pasikeitimui, duotų daugiau laisvių savo piliečiams. Sovietskaja kultūra žurnalas rašo, kad šie reikalavimai, iš tiesų, yra "agresyvus imperialistų planas" priversti komunistines šalis importuoti Vakaru meną, kuris pakirstu pagrindus "sovietinei kultūrai". Vakarų valstybės bandančios kištis i sovietu vidaus reikalus ir norinčios uždėlsti susitarimą dėl Europos saugumo.

Iki šiol Maskva neparodė jokio noro sušvelninti savo vidaus režimą, nes jis remiasi ant prievartos, teroro ir griežtos visų gyvenimo sričių kontrolės. Vakaru įrodinėjimai, kad žmogaus teisių ir laisvių įvedimas reikalingas tarpusavio pasitikėjimui padidinti, sovietų vadams atrodo kaip bandymas nuversti ant prievartos pastatytą sovietinę sistemą.

Amerikai teks investuoti dolerius

MASKVA. — Valstybinio Mokslo ir Technikos komiteto vicepirmininkas Dzhermen Gvishiani, kuris yra vedes premjero Kosygino dukteri, turėjo Maskvoje spaudos konferencija amerikiečiams korespondentams, kurie i Maskva atvyko su sekretoriumi Kissingeriu. Gvishiani kalbėjo apie Sibire esančius dujų ir naftos šaltinius, sakydamas, kad bendrovės, kurios tu žemės turtų nori, turi investuoti pinigus.

Gvishiani pareiškė, kad sovietams nėra degančio intereso parduoti Vakarams Sibire esančias dujas. Jei Amerika investuotu apie 6 bilijonus doleriu, ji galėtu tas dujas naudoti. Praeitų apie 10 metu, kol dujos pasiektų Amerikos vartotojus.

Sovietu pareigūnas, matyt, atsiliepė į Amerikoje girdimą kritika, kad sovietai daugiau laimėtų iš prekybos su Amerika. Amerikos kapitalas pastatytų dujų vamzdžius, įrengtų Murmanske specialias dujų skystinimo imones, parūpintų specialius laivus toms dujoms atvežti į Amerika.

Gvishiani pasakė korespondentams, kad prekybos sutartys turėtu būti greit pasirašytos, nes vyriausybė turi iki 1976 m. paruošti naują penkmečio planą ir jai reikia žinoti, kiek lėšų ji gaus iš Amerikos Sibiro dujų pramonės išplėtimui.

Los Angeles, Cal.

Žinelės iš amerikiečių spaudos

Tai dabar teisiamas kalifornietis John N. Mitchell, buvęs generalinių prokuroru, o kartu ir juo teisiamas ir buvęs prez. Nixon kabineto narys, komercijos sekretorius Maurice H. Stans, tai šaudoje aprašoma ne tik bylos eiga, bet ir šiaip įvairios praeities istorijos. Vienas skaitytojas klausia: kas pirmas iš aukštų federalinių pareigūnų — kabineto narių pateko teisman ir buvo nubaustas?

Atsakymas: Albert Fall, sekretorius vidaus reikalų, prezidento Warren G. Harding kabinete.

W. G. Harding gimė 1865 metais, mirė 1923 m. Prezidentu buvo nuo 1921 metų 2 metus, 4 mėnesius ir 29 dienas. Respublikonas. 1921 metais prez. Harding neapdairiai pasirašė aktą, kuriuo Elk Hill alyvos laukai iš laivyno valdymo atimti ir perduoti vidaus reikalų sekretoriui tvarkyti. 1922 metais sekretorius arba ministeris Albert Fall be varžytynių tuos alyvos laukus išnuomavo alyvos kompanijai.

Senatorius Tom Walsh 1923 metais išaiškino, jog sekretorius Fall iš alyvos kompanijų gavo apie 400,000 dolerių kyšio. Vidaus reikalų sekretorius Fall patrauktas teismo atsakomybėn ir nubaustas kalėjimu. Tai pirmas Amerikos kabineto narys šitaip politinę karjerą baigęs.

Šis alyvos skandalas iškilo, kai prezidentas Harding jau buvo miręs. Kriminaliatinėje publikoje šis skandalas žinomas Teapot Dome vardu, nes vidaus reikalų sekretorius Fall nelegaliai buvo išnuomavęs ne tik Kalifornijoje alyvos laukus, bet ir Wyominge, vadinamuosius Teapot Dome rezervatus.

O kas tas Robert Vesco?

Robert Vesco, tarptautinio biznio finansininkas, minimas Mitchell ir Stans byloje. Skaitytojas klausia, ar tiesa, jog Vesco buvo vienas išlaidžiausias finansierius, labai dosnus Europos prostitutėms ir ar tiesa, jog ir prezidento Nixon brolvaikis Donald figuravo Vesco draugystėse.

Atsakymas esąs knygoje "I, Norma Levy". Tai Britanijos mergino parašyta knyga, o ta mergina, Norma Levy, pagarsėjo lordo Lambton seksualinių orgijų skandale. Normos knygoje rašoma, jog Robert Vesco buvę malonus vyras ir labai dosnus. Atvykęs į Londoną Vesco susikviesdavęs po keliolika merginų, su kuriomis praleisdavęs naktį. Minimas knygoje ir Donald Nixon.

Dail. JURGIS JUODIS — Alieius

ROMO KALANTOS PĖDOMIS

S. Arabija alyvos nepardavė, bet jos lakūnai čia mokėsi

Kai arabų valstybės pradėjo embargo, t. y. kai Amerikai nebepardavė alyvos, tai vistiek Saudi Arabijos lakūnai ir toliau Amerikoje buvo mokomi lėktuvus valdyti ir jų pamokoms buvo naudojamas Amerikos benzinas.

Dvi lėktuvų kompanijos — TWA ir PSA lavino arabus valdyti didžiuosius, komercinius lėktuvus. PSA arba Pacific Southwest Airlines kompanijos centras yra Kalifornijos San Diego mieste.

Ne tik šios komerlinės kompanijos naudojo Amerikos benziną Saudi Arabijos lakūnams treniruoti, bet ir JAV aviacija Williams Air Force bazėje mokė arabus valdyti moderniškuosius karinius lėktuvus. Vienas iš tokių karinių lakūnų mokinių esąs karaliaus Faisal brolio sūnus.

Kongresmanas Jerry Litton (dem., Mo.) paruošė įstatymo projektą, kuriuo būtų draudžiama vartoti Amerikos benziną apmokymui tų valstybių lakūnų, kurios atsisakė parduoti Amerikai benziną.

Žinia, dabar jau arabai vėl parduos Amerikai alyvos, tad nežinia, koks bus minimo įstatymo projekto likimas.

Šunų, Vietnamo karo veteranų, liūdnas likimas

Kai Amerikos armija kariavo Vietname, kartais iš ten atšaukti daliniai parsivėždavo ir karo veiksmams išlavintą vokiečių aviganių veislės šunį. Nevienam tokiam karo didvyriui čia pat Kalifornijoje buvęs prisegtas ir aukščiausio pasižymėjimo ženklas, pagarba už nuopelnus kare.

Tačiau, kai daugiau kaip prieš metus laiko prasidėjo didysis Amerikos karių iš Vietnamo atšaukimas, šunų neparsivėždavo. Buvęs uždrausta juos čia parvežti dėl Azijoje esančios šunų ligos.

Vien tik per pirmuosius Vietnamo karo 4 metus išlavinta daugiau kaip 10,000 šunų. Karo patruliams tinkamo šuns išlavinimas kainavo iki 6,000 dolerių. Amerikos kariai iš Vietnamo išvykdami šunų rezervus atidavė Vietnamo kariuomenei. Šunų uoslė, nepaprastas jautrumas yra išgelbėję daug Amerikos kareivių, įspėjant apie atslenkantį priešą. Sakoma, jog Amerikos karių patrulių ir žvalgų 65% mažiau bežūdavo, kai pradėta šunų pagalba naudotis.

Kai kurie tarnybai nebetinkami šunys įvairiai baigė amžių — nepagydomai sužeistieji nunuodyti, kiti, jau pasenę, vietnamiečių panaudojami maistui, nes šuniena Vietname esanti gardus patiekalas, o patys jauniausieji tebeneša karo tarnybos uždavinius.

Padaugėjo žydų Amerikoj

Naujai paskelbta statistika sako, jog 1973 metais Amerikoje padaugėjo žydų — prieauglis 55,000. Iš viso dabar Amerikoje esama 6,115,000 žydų.

Kitose valstybėse žydų skaičius esąs toks: Izraelyje 2,723,000; Sovietų S-goje 2,648,000; Prancūzijoje 550,000; Argentinoje 500,000; Anglijoje 410,000; Kanadoje 305,000 ir kitose valstybėse po mažiau įsikūrusių žydų.

Benzino kainos Europoje

Į Europą besirengiantiems turistams vienas laikraštis pataria atsiminti, kiek ir kur kainuoja galionas benzino. Būtent: Italijoje $1.35, Graikijoje $2.15, Belgijoje $1.10, Prancūzijoje $1.30, V. Vokietijoje $1.12, Ispanijoje $1.10, Austrijoje $1.00, Švendijoje $1.00, Anglijoje $1.00, Šveicarijoje 85 centai.

Šios kainos minimose valstybėse buvo vasario mėnesį. Jos gali keistis, bet gali padėti kelionę planuojančiam turistui apskaičiuoti, kiek gali ten kainuoti keliavimas automobiliu.

Arabai perka Amerikoje nekilnojamo turto

Kartą Naujienose buvo rašyta, kaip japonai investuoja savo pinigus Amerikoje. Tuo pačiu keliu eina ir arabai, kurie iš alyvos yra susikrovę milžiniškus kapitalus.

Neseniai Louisville, Ky., padaryta $250 milijonų arabų pinigų transakcija per nekilnojamojo turto koncerną. Enck, Hollingsworth an Reveaux kompanija apsiėmė tuos arabų alyvos pinigus iš Kuwait investuoti Amerikoje į nekilnojamo turto bizį.

J. Klauseikis

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

Jaunimas anksti politikuoja

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras išsiuntinėjo aplinkraštį Šiaurės Amerikos lietuvių lituanistinės savaitės reikalu.

Rašo, kad pats reikalas tokiai lituanistinei savaitei atsirado "Pereitą vasarą, jaunimui besišnekučiuojant Mokytojų Studijų Savaitės metu., kilo mintis ruošti intensyvių studijų savaitę latvių bei estų pavyzdžiu. (Įdomu ar latviai su estais irgi tik savo srovinius laikraščius proteguoja?)... Stebėdami jaunimą, su kuriuo gyvenome tą savaitę, matėme liūdną padėtį. Mes, ir kiti, dainavome, kalbėjome anglų kalba ar silpna, virtuvine lietuvių kalba. Kilo klausimas, kas bus dar už 10 metų? Ar nebus per vėlu tada galvoti kaip atitaisyti savą lietuvių kalbą, gilintis lituanistikoje? Kiek mes žinome apie Lietuvą po jos okupacijos? Apie rašytojus, kurie rašė po Binkio? Kviečiame ir Jus pasiklausti savęs panašius klausimus?"

Kągi, labai gražu ir tikrai būtų visų lietuvių šis reikalas remtinas. Deja, norintiems dalyvauti toje lituanistinėje statomos tokios sąlygos: "Lituanistinėje Savaitėje gali dalyvauti jaunimas tinkamai parašęs vieną iš sekančių temų: 1. Lietuvių įsikurimo istorija mano gyvenamoje vietovėje. 2. Išversti: "The Story of the Bad Little Boy" — Mark Twain... 3. Palyginti knygoje "Tautą ir Tautinė Ištikimybė" — J. Girnius, iškeltas mintis su lietuvių išeivijos dabartiniu gyvenimu: paimti iškeltas mintis ir pagal jas sustatyti lietuvių visuomenės "utopiškas" gyvenimo sąlygas. 4. Palyginti lietuvių menininkų kūrybą su gyvenamo krašto meninėmis išraiškomis... 5. Parašyti vieno pagrindinio lietuvių laikraščio istoriją: "Draugas", "Dirva", "Darbininkas", "Tėviškės Žiburiai".

Juk tame aplinkraštyje kyšo nelemtoji politika. Iš kur jaunimas nustatė ir kokį kriterijų paėmė rašydami, kad minėti laikraščiai yra pagrindiniai, kiti jau šalutiniai ar net apatiniai.

Tikiu, kad tie "nepagrindiniai" laikraščiai nemažiau, o, turbūt, dar daugiau nusipelnė lietuvybės išeivijoje išlaikyme ir Lietuvos reikalais rūpinimosi. Tai ir vadinami ryšių sąjungai reikėjo įsakmiai pažymėti, kad toji lituanistinė savaitė rengiama tik katalikams. Skatinti dalyvauti visą lietuvių jaunimą į katalikiškos srovės rengiamą stovyklavimą, vargu ar derėjo. Gaila, kad senių įtaigoti ir jaunimas imasi negražiai politikuoti.

Stasys Juškėnas

Lietuviai mokslo pasaulyje

★

A. Basiulis iš Hughes Aircraft Co. Electron Dynamics Division, Torrance, Calif., yra bendraautorius straipsnio apie projektuotojo vadovą šiliminiems vamzdžiams. (Design News, t. 29, nr. 6 1974 m. kovo mėn. 18).

Vidmantas A. Raišys iš Dept. of Laboratory Medicine, University of Washington, Seattle, Washington yra bendraautorius straipsnio apie serumo albumino matavimą bromkresolio žalumo metodu, vartojant Technicon SMA 12-60 autoanalizuotoją (Clinical Biochemistry, t. 6, nr. 4 1973 m. gruodžio mėn.).

American College of Cardiology praneša, kad 1973 m. lapkričio mėn. 5 d. kardiologijos specialybes (Fellow) įgyjo Rimgaudas Nemickas iš Illinois ir Adam R. Wychulis iš New Jersey.

Algirdas Avižienis iš University of California, Los Angeles išrinktas dviejų metų kadencijai į direktorių tarybą IEEE Computer Society.

Saulius Šimoliūnas

VAGIES NESĖKMĖ

Australijoje, Sydnejaus mieste, iš laivininkystės bendrovės įstaigos vagis pavogė žiebtuvėlį.

Bet, bėgdamas pro langą, jis pamatė piniginę su 45 svarais.

DIEVE, GINK KARALIŲ

Anglų himnas God Save the King pirmą kartą Covent Garden ir Drury Lane teatruose Londone buvo sugiedotas 1745 m.

Tuomet vyko karas tarp anglų ir škotų.

● Senovės Egipte buvo įdomus paprotys ant batų padų piešti priešą.

Tokiu būdu tasai priešas buvo kasdien "mindžiojamas".

● Kalbus kalbą, darbus darbą randa.

LIETUVOS VARDO KILMĖ

Daugelis norėjo patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Inozas Vaičiūnas, dirbęs apie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieną žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDO KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina $2. Knygelę jums bus pasiųsta, jei du dolerius atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina $5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už $5.00, užsakant paštu reikia priėdėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neišrištą) už $2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrištos knygos kaina yra tik $3.00, minkst. $2.50.

Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

NAUJIENŲ VAJUS JUBILIEJINIAIS METAIS

PADVIGUBINTI SKAITYTOJUS

Pirmųjų dviejų vajaus laikotarpių tikslai — taikos būdu nugalėti sunkumus nepastovios ekonomijos bei nepalankių sąlygų laikotarpyje ir pasiruošti bei telkti jėgas tolimesniems darbams — daugelio skaitytojų bei tautiečių buvo teisingai suprasti ir įvertinti.

Paskelbus vajų, ne tik dovanos, bet ir teigiami atsiliepimai, atgarsiai ir padrasinimai kėlė geras darbo nuotaikas, dargi draugiškai kitus mojant. Visa tai buvo nepaprastos reikšmės reiškiniai. Jie suartino skaitytojus tarpusavyje ir sustiprino ryšius su bendradarbiais ir darbuotojais, taip pat sutelkė naujų jėgų. Žinios ir žinutės apie tolimiausias vietas ir jose esančius asmenis buvo tarsi rankų paspaudimai juntant ir rodant lietuviškos gyvybės bei meilės spaudai pulsą, sudarant grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuviškų reikalų renesanso.

Todėl šiais Jubiliejiniais metais, švenčiant 60 metų sukaktį, Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir visus lietuvius pasekti pirmųjų platintojų ir pirmųjų skaitytojų pavyzdžiais suaktyvinti pastangas ir bendromis jėgomis pasiekti sunkų, bet įmanomą tikslą — PADVIGUBINTI NAUJIENŲ SKAITYTOJUS.

Gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas skaityti.

Chicagoje ir Kanadoje Naujienos metams — 24.00, pusei metų — $13.00, trims mėnesiams — 7.50, vienam mėnesiui — $3.00. Kitose JAV vietose metams — $22.00, pusei metų — $12.00, vienam mėnesiui — $2.50. Užsieniuose — $25.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu ..... dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsisakiusiam naujam skaitytojui.

☐ Užsakau Naujienas savo ..... kaip dovaną ..... proga.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiais anksčiau, kad jums neerikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su sipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

.....

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

.....

Parašas

The U. S. Government does not ... It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

Great American Dream Machine.

USA

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years.

Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before.

You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank.

Before you know it, your American dream will be a reality.

Now E Bonds pay 5¾% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

J. KARIBUTAS

AUTOBUSU IŠILGAI MEKSIKĄ

Sakyčiau, kad susigalvojau žiemos atostogas papramogauti, bet kad tos žiemos čia kaip ir nėra. Na, kokia gi čia žiema, jei gėlėmis pasipuošusi? Arba jei ir lietūs kelias dienas pylė kaip iš kibiro ir pabaltino kalnus, kad iš toto atrodo lyg vienuolės baltarūbės. Ar tai jau ir vadinsime žiema? Ne visa tai, bet lyg ir gėda, perskrieju veik visą pasaulį, nepažinti kaimyno — Meksikos, apie kurią esu girdėjęs tiek daug kontraversinių atsiliepimų ir nuomonių.

1974-tus metus pradedu turistine kelione. Skirtinga. Ji nebus per ilga, tad gal ir nevarginanti. Kas kad autobusu, bet juk taip galima geriau pažinti kraštą. Pavažiavus ir pajutus nuovargį, galima ir nuo autobuso pasilikti. Pailsėti ir vėl leistis tolyn. Kas gi neleis tai daryti, kai laiko marios. O vilionės pamatyti vis daugiau ir daugiau jokiu būdu neišblėso. Sveikatos taip pat dar pilni aruodai. Kai jie ištuštės, tada žinosiu, kad atėjo laikas namie sėdėti. O iki to, laikas nebeilgas...

Sausio 9 diena. Ankstyvą rytą krapnoja smulkus lietus lyg dar seniau, kai žmonės būdavo kunigo prieš šv. mišias krapilu apšlakštomi. Praėjo tie laikai, lyg būtų ne tikėjimo, o eilinės mados, lyg ilgų suknelių laikotarpis ir dabar kunigas eina į šv. mišias iš lauko be tų sentimentalių ceremonijų. Lietutis gi vis viena per amžių amžius pasiliko. Jo pakeisti ar pakreipti jokie valdžios, nei bažnyčios valdovai negali. Va, štai, jis ir dabar mane krapija... Ir smagu ir miela.

Niekada neteko buvoti Meksikoje, išskyrus parubežinius miestelius, kaip Tijuana ar Juorez. Ten žinoma, nebuvo patrauklu ir miela. Iš daugelio esu girdėjęs, kad toliau pavažiavus kur kas esą gražiau, tvarkingiau ir turistui maloniau. Dabar gi pats tuo įsitikinsiu.

Autobusas, lyg riestakaklis žirgas lėkė visu įnirtimu. Pacifiko pakrantėmis važiuoti smagu. Ypatingai kai už žemyno pasirodo gabalais žavingos jūros plotai. Ten matai kaip žuvėdros rikiuoja savo sparnus, o bangos ritasi į krantą be jokios pertraukos. Kartais prasišiepia ir saulutė pro debesėlius. Vieną vietovę aš noriu žvilgsniu permesti, tai San Clemente, kur mūsų prezidento antroji buveinė.

Išnyra milžiniškas uosto tiltas. Tai San Diego. Nuo jos netoli jau ir parubežys, skiriąs Meksiką nuo Amerikos.

Keleivių nedaug. Šalia manęs sėdi jaunas meksikietis, kuris apsirengęs aiškiai amerikietiškais rūbais, nors angliškai nemoka ir sakosi esąs turistas. Važiuojąs į Guadalajarą.

Rubežius. Išlipu ir einu į Meksikos valdininkų buveinę, kad užštampuotų įvažiavimo lapą, kurį gavau Los Angeles Meksikos agentūroje. Už stalo sėdi valdininkas. Kramto gumą ir nei šypt. Tokia sudaryta jo veido išraiška man priminė kadaisė Lietuvoje biurokratiškus valdininkus, kurie ypatingai su kaimiečiais "mokėdavo" savo valdžią ir išdidumą parodyti. Aš duodu jam lapą, o jis anei žvilgt. Kaip vartė, taip ir varto kažką sau po nosimi. Stoviu ir laukiu. Kiek dar palaukęs, prabylu angliškai, kad aš čia, girdi, stoviu ir laukiu. Gal malonėtų? Anei žodžio. Tik brūkšt, pasitraukė lapą, peržiūrėjo, tylomis kur jam reikėjo pasirašė, pykšt, uždėjo štampą ir pykšt atgal. Taip ir norėjosi klausti, ar jis nebylys? Bet susilaikiau ir anei dėkui nesakęs, susiėmęs lagaminus, nuėjau.

Esu jau Meksikoje. Einu ir stebiu sutiktus vietinius, kurie skiriasi ne tik odos spalva, bet ir apsirengimu bei švara. Jie tingiai eina per smėlėtas gatves ir negeresnius, nešvarius smėlio ir popierių pilnus šaligatvius. Vaikai tiesia rankas, prašydami pinigų, o kai kurie siūlo paslaugą: panešti mano nediduką lagaminą. Gavę neigiamą atsakymą, nešdinasi į šalį. Netoli autobusų stoties kepa ir verda. Nemalonūs kvapai kutena nosį. Tai čia tik Tijuana, toliau bus gražiau ir maloniau, raminu save ir nelabai tuo tikiu. Juk tas pats kraštas.

Iš Tijuanos į Meksiko City kaina bilieto tik 46.10 dol. kai iš Los Angeles 76 dol. Koks nebrangus čia autobusas keleiviams, pagalvojau. Vėliau teko įsitikinti, kad devynios dešimts procentų čia autobusais ir keliauja. Viena, kad nebrangu, o antra, kad čia yra ir pirmos ir antros klasės autobusai už labai mažą skirtumą. Tad tais, kad ir varginančiais patogumais, kurie skaitomi pirmos klasės gyventojai — noriai naudojasi.

Važiuoju per Tijuanos duobėtas ir purvinas bei dulkančias gatves, kuriose tiek daug visokių suklerusių sunkvežimių ir automašinų, kad vėžio žingsniu varomės. Gatvėse bėgioja purvini vaikai, eina susisukusios į juodas skaras bobos ir apšepę su maišais ir kartoninėmis dėžėmis visokie seniai ir jaunuoliai. Visi labai skurdžiai atrodo ir man, kaip turistui, išvykusiam ieškoti ko nors gražaus, laikinai numuša ūpą. Na, nieko, galvoju, toliau bus gražiau, visiškai kaip toje dainoje: "Dar toliau, dar bus gražiau". Nors toli gražu taip nebuvo.

Įbedęs akis į langą, vis noriu ką nors neįprasto pamatyti. Tikrinu kišenes, ar ko nepamiršau. Autobusas neįprastais kvapais paduoda. Medžiai pakelėse apnešti storu dulkių sluoksniu. Iš stoties išvykstant, mačiau, kaip daugumas keleivių apsimakaravo aplink nosį, jokiu būdu nesakyčiau, kad tai būtų buvęs kryžiaus ženklas, o pabaigoje savo nykštį pabučiavo. Miglotai prisimenu, kad ir Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje lietuvius esu matęs taip nykštį bučiuojant. Argi ir jie iš tų avigalvių meksikonų bus išmokę. Lietuvoje tikrai tokio papročio nebuvo. Nors tvirtinti ir negalėčiau. Kaip ten bebūtų, tas man sukelia juoką.

Pagaliau, iš tos visos kamšaties išsirutuliuojame į laukus. Laukai čia toli gražu ne toki, kokius aš įsivaizdavau. Nusususios dykumos ir varginga ap linka slegiančiai veikia pravažiuojantį. Vis į kalną ir į kalną, kal pagaliau mūsų autobusas pradeda važiuoti iš uolenų ir akmenų susikristalizavusiais kalnais. Iš kur tiek ir tokių didelių akmenų. Nevienas gal už Lietuvos garsųjį Puntuką didesnis.

Sako tas kelias nepersenai išvestas. Daug buvę vargo ir darbo per tokius aukštus kalnynus, kad ir vienintelis kelias praskinti. Pačioje aukštumoje esą 8600 pėdų. Kelias raitosi kaip džiunglių žaltys į visas keturias pasaulio šalis. Kartais prašliaužiame tokią bedugnę, kad šiurpuliai nueina. O jei neatsargus posūkis... Kaulelių nebesusirinktumei. Kai mūsų autobusas pasiekia pačią aukštumą, akims žavinga ir klaiku. Kokie gamtos prajovai tokius kalnus galėjo sunešti? Stukso jie paslaptingi ir rūstūs tarp primėtytų milžiniškų akmenų, o jų tarpe anei gyvos žolytės, nieko. Kas žino jų vardus? O gal jie jų nei neturi? Kurgi išmanyti ar pramanyti jiems vardus! Juk ir žodžių pritrūktum! Tiek jų daug. Vieni ant kitų sulipę ir vis stiepiasi į aukštį. Maži prie didžiųjų šonų prisiglaudę, lyg jiems būtų šalta.

Kelias tik dviejų takų. Kai kur prie tokio milžino kalno kai prisiglaudžia autobusas, atrodo, lyg tigras lauktų savo aukos, milžiniškas, prasižiojęs, dvigalvis akmuo kris ant autobuso taip, kad iš mūsų liks tik šlapia vieta... Baisu, bet kur čia tau, tuojau bus toks įvykis tada, kai aš čia važiuoju. Ne, tai negali būti, veju tokias mintis nuo savęs.

Niekaip negaliu atsistebėti, kaip galėjo į tokias akmeningas kalnų vietas taip giliai įsikasti. Iš abiejų šonų vietomis lyg keturaukštis namas.

(Bus daugiau)

Kodak bendrovės fotografijų konkurse Dennis MacDonald iš Port Huron, Mich., laimėjo premiją su šia mergaitės nuotrauka, fotografuota prieš saulę.

REIKIA PATIEMS ATSINAUJINTI LIETUVIŠKOJE DVASIOJE

Dabar, ypač spaudoje St. Šalkauskio kulto garbintojų visur pabrėžiama — griežtai laikytis savo didžiojo mokytojo S. Šalkauskio nustatytos ideologijos garsiai reklamuojamo obalsio: "Visa atnaujinti Kristuje". Gal būt pats St. Šalkauskis, kuris buvo išaugęs lenkų dvasioje ir lenkiškai geriau mokėjo, kaip lietuviškai, taip suprato. Bet tikram lietuviui toks pasakymas: "Viską atnaujinti Kristuje" kelia abejonių, nes Kristus, kaip Dievas, buvo ir yra tobulas, todėl pačiame Kristuje nereikia jokio atnaujinimo. Ar ne būtų teisingesnis pasakymas: "Viską atnaujinti Kristumi"?

Gyvenimo praktikoje šį kilnų Švento Pauliaus paskelbtą obalsį pirmoj eilėj turėtų vykdyti kunigai ir vienuoliai, nes tik jie gali pilnai atsinaujinti Kristumi, kas eiliniam katalikui dėl daugybės gyvenimo rūpesčių sunkokai pasiekiama. Bet jeigu iš pasauliečių atsiranda nemažas skaičius asmenų, kurie įkuria specialią organizaciją tikslu imtis apaštalavimo darbo — įgyvendinti šį kilnų obalsį, tai kad darbas būtų sėkmingas ir kitus galėtų patraukti, pirmiausia jiems patiems rekia atsinaujinti Kristumi, tai yra savo kilniu gyvenimu rodyti pavyzdį. Tačiau praktikoje matome, jog šalkauskininkai savo gyvenimu nieku nesiskiria nuo kitų asmenų — daro tas pačias nuodėmes kaip ir kiti.

Ir dar visai priešingai, šalkauskininkai nenori pilnai pripažinti Prigimtosios teisės, nenori pilnai vykdyti IV-tojo Dievo įsakymo, kuris įsako ne tik mylėti savo tėvus, bet ir savo tėvų kalbą, papročius, savo tėvynę, savąją tautą, darbuotis savo tėvynės bei savo tautos gerovei, o ne plūduriuoti svetimuose vandenyse. Šalkauskininkai nenori pilnai išpažinti ir paties Kristaus mokslo dėsnio: "Atiduokite, kas Dievo — Dievui, kas ciesoriaus — ciesoriui", konkrečiai tariant mums lietuviams: "Kas Dievo — Dievui, kas Lietuvos — Lietuvai bei lietuvių tautai".

Taip visai neseniai A. Jonyla (spaudoje rašė) aiškiai įrodė, kad šalkauskininkai veikia lenkų įtakos šešėly. Taip pat prieš vienerius metus Kizlys savo ilguose argumentuotuo straipsniuose įrodė, kad pats St. Šalkauskis yra lenkų Trojos arklys įvestas per mūsų prolenkiškos orientacijos kunigus lietuviškai dvasiai žlugdyti.

Iš praf. J. Brazaičio "Drauge" sužinome, kad St. Šalkauskio kulto išpopuliarinimui buvo naudojama Lietuvių Katalikų Akademija ir kad ši Akademija ir toliau pasiryžusi eiti St. Šalkauskio lietuvių tautą migdančiu į letargą keliu. Tuo džiaugiasi labiausiai lietuvių priešai lenkai. Pasirodo, kad ir buvusiam laikinosios Lietuvos vyriausybės pirmininkui J. Brazaičiui nerūpi lietuvių tautos ateitis,nes, darydamas Akademijai sugestijas, nenurodė jai pareigos rūpintis lietuvių tautos tragišku likimu bei išlaikyti lietuvišką gyvybę.

Iš visos šalkauskininkų veiklos aiškėja tendencija padaryti St. Šalkauskį visos lietuvių tautos dvasios vadu. Tur būt, dėl to ir S. Yla savo propagandinėje knygoje "Vardai ir veidai" savotiškais išvedžiojimais suniekino "Aušrą" ir jos leidėją, lietuvių tautos atgimimo patriarchą dr. J. Basanavičių, nes dr. J. Basanavičius su "Aušra" kaip tik kliudė St. Šalkauskiui tapti lietuvių tautos dvasios vadu.

Bendroje išvadoje gaunasi vaizdas, kad šalkauskininkai daugiausia vadovaujasi svetimais interesais, lietuvių tauta ir lietuviški reikalai, tai tik priemonė savo srovės tiksui atsiekti. Todėl, norint pasidaryti tikrai lietuviška organizacija, mūsų šalkauskininkams reikia atsinaujinti lietuviškoje dvasioje.

K. A. Nemunis

● Daug rankų didžią naštą pakelia.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina $1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei $1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apleileidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševiku ir gyvenimą tremtiniu stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučiu tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. $4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTU PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl. $1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU I VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. $3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis. LIETUVIU ETNINIU SIENŲ KLAUSIMAIS. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina $2.00.

Vincas Žemaitis. LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina $1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridedant čekį ar piniginę perlaidą.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4649 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60632

PHONE: 254-4470

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

INSURED

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum $5,000).

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED UP TO $20,000

51 METŲ SUKAKTIES PROGA DUODAMOS DOVANOS

Jei jūs įnešite $250 į savo taupymo sąskaitą, gausite vyrišką arba moterišką lietsargį pasirinktinos spalvos, automatiškai išsiskleidžiantį. Pasinaudokite ta proga kol dar neišsibaigė numatytas išdalinti kiekis.

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2% PER ANNUM: $5,000.00 OR MORE, 4 YEAR MATURITY

6 3/4% $5,000.00 OR MORE, 30 MONTHS MATURITY

6 1/2% $2,500.00 OR MORE, 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais. Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Los Angeles, Cal.

Žinelės iš amerikiečių spaudos

Tai dabar teisiamas kalifornietis John N. Mitchell, buvęs generalinių prokuroru, o kartu su juo teisiamas ir buvęs prez. Nixon kabineto narys, komercijos sekretorius Maurice H. Stans, tai sensacija aprašoma ne tik bylos eiga, bet ir šiaip įvairios praeities istorijos. Vienas skaitytojas klausia: kas pirmas iš aukštų federalinių pareigūnų — kabineto narių pateko teisman ir buvo nubaustas?

Atsakymas: Albert Fall, sekretorius vidaus reikalų, prezidento Warren G. Harding kabinete.

W. G. Harding gimė 1865 metais, mirė 1923 m. Prezidentu buvo nuo 1921 metų 2 metus, 4 mėnesius ir 29 dienas. Respublikonas. 1921 metais prez. Harding neapdairiai pasirašė aktą, kuriuo Elk Hill alyvos laukai iš laivyno valdymo atimti ir perduoti vidaus reikalų sekretoriui tvarkyti. 1922 metais sekretorius arba ministeris Albert Fall be varžytynių tuos alyvos laukus išnuomavo alyvos kompanijai.

Senatorius Tom Walsh. 1923 metais išaiškino, jog sekretorius Fall iš alyvos kompanijų gavo apie 400,000 dolerių kyšio. Vidaus reikalų sekretorius Fall patrauktas teismo atsakomybėn ir nubaustas kalėjimu. Tai pirmas Amerikos kabineto narys šitaip politinę karjerą baigęs.

Šis alyvos skandalas iškilo, kai prezidentas Harding jau buvo miręs. Kriminaliatinėje publikoje šis skandalas žinomas Teapot Dome vardu, nes vidaus reikalų sekretorius Fall nelegaliai buvo išnuomavęs ne tik Kalifornijoje alyvos laukus, bet ir Wyominge, vadinamuosius Teapot Dome rezervatus.

O kas tas Robert Vesco?

Robert Vesco, tarptautinio biznio finansininkas, minimas Mitchell ir Stans byloje. Skaitytojas klausia, ar tiesa, jog Vesco buvo vienas išlaidžiausias finansierius, labai dosnus Europos prostitutėms ir ar tiesa, jog ir prezidento Nixon brolvaikis Donald figuravo Vesco draugystėse.

Atsakymas esąs knygoje "I, Norma Levy". Tai Britanijos merginos parašyta knyga, o ta mergina, Norma Levy, pagarsėjo lordo Lambton seksualinių orgijų skandale. Normos knygoje rašoma, jog Robert Vesco buvę malonus vyras ir labai dosnus. Atvykęs į Londoną Vesco susikviesdavęs po keliolika merginų, su kuriomis praleisdavęs naktį. Minimas knygoje ir Donald Nixon.

S. Arabija alyvos nepardavė, bet jos lakūnai čia mokėsi

Kai arabų valstybės pradėjo embargo, t. y. kai Amerikai nebepardavė alyvos, tai vistiek Saudi Arabijos lakūnai ir toliau Amerikoje buvo mokomi lėktuvus valdyti ir jų pamokoms buvo naudojamas Amerikos benzinas.

Dvi lėktuvų kompanijos — TWA ir PSA lavino arabus valdyti didžiuosius, komercinius lėktuvus. PSA arba Pacific Southwest Airlines kompanijos centras yra Kalifornijos San Diego mieste.

Ne tik šios komerlinės kompanijos naudojo Amerikos benziną Saudi Arabijos lakūnams treniruoti, bet ir JAV aviacija Williams Air Force bazėje mokė arabus valdyti moderniškuosius karinius lėktuvus. Vienas iš tokių karinių lakūnų mokinių esąs karaliaus Faisal brolio sūnus.

Kongresmanas Jerry Litton (dem., Mo.) paruošė įstatymo projektą, kuriuo būtų draudžiama vartoti Amerikos benziną apmokymui tų valstybių lakūnų, kurios atsisakė parduoti Amerikai benziną.

Žinia, dabar jau arabai vėl parduos Amerikai alyvos, tad nežinia, koks bus minimo įstatymo projekto likimas.

Šunų, Vietnamo karo veteranų, liūdnas likimas

Kai Amerikos armija kariavo Vietname, kartais iš ten atšaukti daliniai parsiveždavo ir karo veiksmams išlavintą vokiečių aviganių veislės šunį. Nevienam tokiam karo didvyriui čia pat Kalifornijoje buvęs prisegtas ir aukščiausio pasižymėjimo ženklas, pagarba už nuopelnus kare.

Tačiau, kai daugiau kaip prieš metus laiko prasidėjo didysis Amerikos karių iš Vietnamo atšaukimas, šunų neparsiveždavo. Buvęs uždrausta juos čia parvežti dėl Azijoje esančios šunų ligos.

Vien tik per pirmuosius Vietnamo karo 4 metus išlavinta daugiau kaip 10,000 šunų. Karo patruliams tinkamo šuns išlavinimas kainavo iki 6,000 dolerių. Amerikos kariai iš Vietnamo išvykdami šunų rezervus atidavė Vietnamo kariuomenei. Šunų uoslė, nepaprastas jautrumas yra išgelbėję daug Amerikos kareivių, įspėjant apie atslenkantį priešą. Sakoma, jog Amerikos karių patrulių ir žvalgų 65% mažiau bežūdavo, kai pradėta šunų pagalba naudotis.

Kai kurie tarnybai nebetinkami šunys įvairiai baigė amžių — nepagydomai sužeistieji nunuodyti, kiti, jau pasenę, vietnamiečių panaudojami maistui, nes šuniena Vietname esanti gardus patiekalas, o patys jauniausieji tebeneša karo tarnybos uždavinius.

Padaugėjo žydų Amerikoj

Naujai paskelbta statistika sako, jog 1973 metais Amerikoje padaugėjo žydų — prieauglis 55,000. Iš viso dabar Amerikoje esama 6,115,000 žydų.

Kitose valstybėse žydų skaičius esąs toks: Izraelyje 2,723,000; Sovietų S-goje 2,648,000; Prancūzijoje 550,000; Argentinoje 500,000; Anglijoje 410,000; Kanadoje 305,000 ir kitose valstybėse po mažiau įsikūrusių žydų.

Benzino kainos Europoje

Į Europą besirengiantiems turistams vienas laikraštis pataria atsiminti, kiek ir kur kainuoja galionas benzino. Būtent: Italijoje $1.35, Graikijoje $2.15, Belgijoje $1.10, Prancūzijoje $1.30, V. Vokietijoje $1.12, Ispanijoje $1.10, Austrijoje $1.00, Švendijoje $1.00, Anglijoje $1.00, Šveicarijoje 85 centai.

Šios kainos minimose valstybėse buvo vasario mėnesį. Jos gali keistis, bet gali padėti kelionę planuojančiam turistui apskaičiuoti, kiek gali ten kainuoti keliavimas automobiliu.

Arabai perka Amerikoje nekilnojamo turto

Kartą Naujienose buvo rašyta, kaip japonai investuoja savo pinigus Amerikoje. Tuo pačiu keliu eina ir arabai, kurie iš alyvos yra susikrovę milžiniškus kapitalus.

Neseniai Louisville, Ky., padaryta $250 milijonų arabų pinigų transakcija per nekilnojamojo turto koncerną. Enck, Hollingsworth an Reveaux kompanija apsiėmė tuos arabų alyvos pinigus iš Kuwait investuoti Amerikoje į nekilnojamo turto bizį.

J. Klauseikis

Dail. JURGIS JUODIS — Alijus

ROMO KALANTOS PĖDOMIS

LIETUVOS VARDO KILMĖ

Daugelis norėjo patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuosiose atsiminimuose ir užrašuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Inozas Vaičiūnas, dirbęs apie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieną žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDO KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina $2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina $5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už $5.00, užsakant paštu reikia įdėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrištą) už $2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

NAUJIENŲ VAJUS JUBILIEJINIAIS METAIS

PADVIGUBINTI SKAITYTOJUS

Pirmųjų dviejų vajaus laikotarpių tikslai — talkos būdu nugalėti sunkumus nepastovios ekonomijos bei nepalankių sąlygų laikotarpyje ir pasiruošti bei telkti jėgas tolimesniems darbams — daugelio skaitytojų bei tautiečių buvo teisingai suprasti ir įvertinti.

Paskelbus vajų, ne tik dovanos, bet ir teigiami atsiliepimai, atgarsiai ir padrasinimai kėlė geras darbo nuotaikas, dargi draugiškai kitus mojant. Visa tai buvo nepaprastos reikšmės reiškinial. Jie suartino skaitytojus tarpusavyje ir sustiprino ryšius su bendradarbiais ir darbuotojais, taip pat sutelkė naujų jėgų. Žinios ir žinutės apie tolimiausias vietas ir jose esančius asmenis buvo tarsi rankų paspaudimai juntant ir rodant lietuviškos gyvybės bei meilės spaudai pulsą, sudarant grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuviškų reikalų renesanso.

Todėl šiais Jubiliejiniais metais, švenčiant 60 metų sukaktį, Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir visus lietuvius pasiekti pirmųjų platintojų ir pirmųjų skaitytojų pavyzdžiais suaktyvinti pastangas ir bendromis jėgomis pasiekti sunkų, bet įmanomą tikslą — PADVIGUBINTI NAUJIENŲ SKAITYTOJUS.

Gerose draugiose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas skaityti.

Chicagoje ir Kanadoje Naujienos metams — 24.00, pusei metų — $13.00, trims mėnesiams — 7.50, vienam mėnesiui — $3.00. Kitose JAV vietose metams — $22.00, pusei metų — $12.00, vienam mėnesiui — $2.50. Užsieniuose — $25.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu ..... dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsisakiusiam naujam skaitytojui.

☐ Užsakau Naujienas savo ..... kaip dovaną ..... proga.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums neerikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

Parašas

Jaunimas anksti politikuoja

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras išsiuntinėjo aplinkraštį Šiaurės Amerikos lietuvių lituanistinės savaitės reikalu.

Rašo, kad pats reikalas tokiai lituanistinei savaitei atsirado "Pereitą vasarą, jaunimui besišnekučiuojant Mokytojų Studijų Savaitės metu., kilo mintis ruošti intensyvių studijų savaitę latvių bei estų pavyzdžiu. (Įdomu ar latviai su estais irgi tik savo srovinius laikraščius proteguoja?)... Stebėdami jaunimą, su kuriuo gyvenome tą savaitę, matėme liūdną padėtį. Mes, ir kiti, dainavome, kalbėjome anglų kalba ar silpna, virtuvine lietuvių kalba. Kilo klausimas, kas bus dar už 10 metų? Ar nebus per vėlu tada galvoti kaip atitaisyti savą lietuvių kalbą, gilintis lituanistikoje? Kiek mes žinome apie Lietuvą po jos okupacijos? Apie rašytojus, kurie rašė po Binkio? Kviečiame ir Jus pasiklausti savęs panašius klausimus?"

Kagi, labai gražu ir tikrai būtų visų lietuvių šis reikalas remtinas. Deja, norintiems dalyvauti toje lituanistinėje statomos tokios sąlygos: "Lituanistinėje Savaitėje gali dalyvauti jaunimas tinkamai parašęs vieną iš sekančių temų: 1. Lietuvių įsikurimo istorija mano gyvenamoje vietovėje. 2. Išversti: "The Story of the Bad Little Boy" — Mark Twain... 3. Palyginti knygoje "Tautą ir Tautinė Ištikimybė" — J. Girnius, iškeltas mintis su lietuvių išeivijos dabartiniu gyvenimu: paimti iškeltas mintis ir pagal jas sustatyti lietuvių visuomenės "utopiškas" gyvenimo sąlygas. 4. Palyginti lietuvių menininkų kūrybą su gyvenamo krašto meninėmis išraiškomis... 5. Parašyti vieno pagrindinio lietuvių laikraščio istoriją: "Draugas", "Dirva", "Darbininkas", "Tėviškės Žiburiai".

Juk tame aplinkraštyje kyšo nelemtoji politika. Iš kur jaunimas nustatė ir kokį kriterijų paėmė rašydami, kad minėti laikraščiai yra pagrindiniai, kiti jau šalutiniai ar net apatiniai.

Tikiu, kad tie "nepagrindiniai" laikraščiai nemažiau, o, turbūt, dar daugiau nusipelnė lietuvybės išeivijoje išlaikyme ir Lietuvos reikalais rūpinimosi. Tai ir vadinami ryšių sąjungai reikėjo įsakmiai pažymėti, kad toji lituanistinė savaitė rengiama tik katalikams. Skatinti dalyvauti visą lietuvių jaunimą į katalikiškos srovės rengiamą stovyklavimą, vargu ar derėjo. Gaila, kad senių įtaigoti ir jaunimas imasi negražiai politikuoti.

Stasys Juškėnas

Lietuviai mokslo pasaulyje

★

A. Basiulis iš Hughes Aircraft Co. Electron Dynamics Division, Torrance, Calif., yra bendraautorius straipsnio apie projektuotojo vadovą šiliminiems vamzdžiams. (Design News, t. 29, nr. 6 1974 m. kovo mėn. 18).

Vidmantas A. Raišys iš Dept. of Laboratory Medicine, University of Washington, Seattle, Washington yra bendraautorius straipsnio apie serumo albumino matavimą bromkresolio žalumo metodu, vartojant Technicon SMA 12-60 autoanalizuotoją (Clinical Biochemistry, t. 6, nr. 4 1973 m. gruodžio mėn.).

American College of Cardiology praneša, kad 1973 m. lapkričio mėn. 5 d. kardiologijos specialybes (Fellow) įgyjo Rimgaudas Nemickas iš Illinois ir Adam R. Wychulis iš New Jersey.

Algirdas Avižienis iš University of California, Los Angeles išrinktas dviejų metų kadencijai į direktorių tarybą IEEE Computer Society.

Saulius Šimoliūnas

VAGIES NESĖKMĖ

Australijoje, Sydnejaus mieste, iš laivininkystės bendrovės įstaigos vagis pavogė žiebtuvėlį.

Bet, bėgdamas pro langą, jis pamatė piniginę su 45 svarais.

DIEVE, GINK KARALIŲ

Anglų himnas God Save the King pirmą kartą Covent Garden ir Drury Lane teatruose Londone buvo sugiedotas 1745 m.

Tuomet vyko karas tarp anglų ir škotų.

● Senovės Egipte buvo įdomus paprotys ant batų padų piešti priešą.

Tokiu būdu tasai priešas buvo kasdien "mindžiojamas".

● Kalbus kalbą, darbus darbą randa.

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrištos knygos kaina yra tik $3.00, minkšt. $2.50.

Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

The U.S. Government does not ... It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

Great American Dream Machine.

USA

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years.

Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before.

You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank.

Before you know it, your American dream will be a reality.

Now E Bonds pay 5¾% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

J. KARIBUTAS

AUTOBUSU IŠILGAI MEKSIKĄ

Sakyčiau, kad susigalvojau žiemos atostogas papramogauti, bet kad tos žiemos čia kaip ir nėra. Na, kokia gi čia žiema, jei gėlemis pasipuošusi? Arba jei ir lietūs kelias dienas pylė kaip iš kibiro ir pabaltino kalnus, kad iš toło atrodo lyg vienuolės baltarūbės. Ar tai jau ir vadinsime žiema? Ne visa tai, bet lyg ir gėda, perskrieju veik visą pasaulį, nepažinti kaimyno — Meksikos, apie kurią esu girdėjęs tiek daug kontraversinių atsiliepimų ir nuomonių.

1974-tus metus pradedu turistine kelione. Skirtinga. Ji nebus per ilga, tad gal ir nevarginanti. Kas kad autobusu, bet juk taip galima geriau pažinti kraštą. Pavažiavus ir pajutus nuovargį, galima ir nuo autobuso pasilikti. Pailsėti ir vėl leistis tolyn. Kas gi neleis tai daryti, kai laiko marios. O vilionės pamatyti vis daugiau ir daugiau jokiu būdu neišblėso. Sveikatos taip pat dar pilni aruodai. Kai jie ištuštės, tada žinosiu, kad atėjo laikas namie sėdėti. O iki to, laikas nebeilgas...

Sausio 9 diena. Ankstyvą rytą krapnoja smulkus lietus lyg dar seniau, kai žmonės būdavo kunigo prieš šv. mišias krapilu apšlakštomi. Praėjo tie laikai, lyg būtų ne tikėjimo, o eilinės mados, lyg ilgų suknelių laikotarpis ir dabar kunigas eina į šv. mišias iš lauko be tų sentimentalių ceremonijų. Lietutis gi vis viena per amžių amžius pasiliko. Jo pakeisti ar pakreipti jokie valdžios, nei bažnyčios valdovai negali. Va, štai, jis ir dabar mane krapija... Ir smagu ir miela.

Niekada neteko buvoti Meksikoje, išskyrus parubežinius miestelius, kaip Tijuana ar Juorez. Ten žinoma, nebuvo patrauklu ir miela. Iš daugelio esu girdėjęs, kad toliau pavažiavus kur kas esą gražiau, tvarkingiau ir turistui maloniau. Dabar gi pats tuo įsitikinsiu.

Autobusas, lyg riestakaklis žirgas lėkė visu įnirtimu. Pacifiko pakrantėmis važiuoti smagu. Ypatingai kai už žemyno pasirodo gabalais žavingos jūros plotai. Ten matai kaip žuvėdros rikiuoja savo sparnus, o bangos ritasi į krantą be jokios pertraukos. Kartais prasišiepia ir saulutė pro debesėlius. Vieną vietovę aš noriu žvilgsniu permesti, tai San Clemente, kur mūsų prezidento antroji buveinė.

Išnyra milžiniškas uosto tiltas. Tai San Diego. Nuo jos netoli jau ir parubežys, skiriąs Meksiką nuo Amerikos.

Keleivių nedaug. Šalia manęs sėdi jaunas meksikietis, kuris apsirengęs aiškiai amerikietiškais rūbais, nors angliškai nemoka ir sakosi esąs turistas. Važiuojąs į Guadalajarą.

Rubežius. Išlipu ir einu į Meksikos valdininkų buveinę, kad užštampuotų įvažiavimo lapą, kurį gavau Los Angeles Meksikos agentūroje. Už stalo sėdi valdininkas. Kramto gumą ir nei šypt. Tokia sudaryta jo veido išraiška man priminė kadaisė Lietuvoje biurokratiškus valdininkus, kurie ypatingai su kaimiečiais "mokėdavo" savo valdžią ir išdidumą parodyti. Aš duodu jam lapą, o jis anei žvilgt. Kaip vartė, taip ir varto kažką sau po nosimi. Stoviu ir laukiu. Kiek dar palaukęs, prabylu angliškai, kad aš čia, girdi, stoviu ir laukiu. Gal malonėtų? Anei žodžio. Tik brūkšt, pasitraukė lapą, peržiūrėjo, tylomis kur jam reikėjo pasirašė, pykšt, uždėjo štampą ir pykšt atgal. Taip ir norėjosi klausti, ar jis nebylys? Bet susilaikiau ir anei dėkui nesakęs, susiėmęs lagaminus, nuėjau.

Esu jau Meksikoje. Einu ir stebiu sutiktus vietinius, kurie skiriasi ne tik odos spalva, bet ir apsirengimu bei švara. Jie tingiai eina per smėlėtas gatves ir negeresnius, nešvarius smėlio ir popierių pilnus šaligatvius. Vaikai tiesia rankas, prašydami pinigų, o kai kurie siūlo paslaugą: panešti mano nediduką lagaminą. Gavę neigiamą atsakymą, nešdinasi į šalį. Netoli autobusų stoties kepa ir verda. Nemalonūs kvapai kutena nosį. Tai čia tik Tijuana, toliau bus gražiau ir maloniau, raminu save ir nelabai tuo tikiu. Juk tas pats kraštas.

Iš Tijuanos į Meksiko City kaina bilieto tik 46.10 dol. kai iš Los Angeles 76 dol. Koks nebrangus čia autobusas keleiviams, pagalvojau. Vėliau teko įsitikinti, kad devynios dešimts procentų čia autobusais ir keliauja. Viena, kad nebrangu, o antra, kad čia yra ir pirmos ir antros klasės autobusai už labai mažą skirtumą. Tad tais, kad ir varginančiais patogumais, kurie skaitomi pirmos klasės gyventojai — noriai naudojasi.

Važiuoju per Tijuanos duobėtas ir purvinas bei dulkančias gatves, kuriose tiek daug visokių suklerusių sunkvežimių ir automašinų, kad vėžio žingsniu varomės. Gatvėse bėgioja purvini vaikai, eina susisukusios į juodas skaras bobos ir apšepę su maišais ir kartoninėmis dėžemis visokie seniai ir jaunuoliai. Visi labai skurdžiai atrodo ir man, kaip turistui, išvykusiam ieškoti ko nors gražaus, laikinai numuša ūpą. Na, nieko, galvoju, toliau bus gražiau, visiškai kaip toje dainoje: "Dar toliau, dar bus gražiau". Nors toli gražu taip nebuvo.

Įbedęs akis į langą, vis noriu ką nors neįprasto pamatyti. Tikrinu kišenes, ar ko nepamiršau. Autobusas neįprastais kvapais paduoda. Medžiai pakelėse apnešti storu dulkių sluoks-niu. Iš stoties išvykstant, mačiau, kaip daugumas keleivių apsimakaravo aplink nosį, jokiu būdu nesakyčiau, kad tai būtų buvęs kryžiaus ženklas, o pabaigoje savo nykštį pabučiavo. Miglotai prisimenu, kad ir šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje lietuvius esu matęs taip nykštį bučiuojant. Argi ir jie iš tų avigalvių meksikonų bus išmokę. Lietuvoje tikrai tokio papročio nebuvo. Nors tvirtinti ir negalėčiau. Kaip ten bebūtų, tas man sukelia juoką.

Pagaliau, iš tos visos kamšaties išsirutuliuojame į laukus. Laukai čia toli gražu ne toki, kokius aš įsivaizdavau. Nususios dykumos ir varginga ap linka slegiančiai veikia pravažiuojantį. Vis į kalną ir į kalną, kal pagaliau mūsų autobusas pradeda važiuoti iš uolenų ir akmenų susikristalizavusiais kalnais. Iš kur tiek ir tokių didelių akmenų. Nevienas gal už Lietuvos garsųjį Puntuką didesnis.

Sako tas kelias nepersenai išvestas. Daug buvę vargo ir darbo per tokius aukštus kalnynus, kad ir vienintelis kelias praskinti. Pačioje aukštumoje esą 8600 pėdų. Kelias raitosi kaip džiunglių žaltys į visas keturias pasaulio šalis. Kartais prašliaužiame tokią bedugnę, kad šiurpuliai nueina. O jei neatsargus posūkis... Kaulelių nebesusirinktumei. Kai mūsų autobusas pasiekia pačią aukštumą, akims žavinga ir klaiku. Kokie gamtos prajovai tokius kalnus galėjo sunešti? Stukso jie paslaptingi ir rūstūs tarp primėtytų milžiniškų akmenų, o jų tarpe anei gyvos žolytės, nieko. Kas žino jų vardus? O gal jie jų nei neturi? Kurgi išmanyti ar pramanyti jiems vardus! Juk ir žodžių pritrūktum! Tiek jų daug. Vieni ant kitų sulipę ir vis stiepiasi į aukštį. Maži prie didžiųjų šonų prisiglaudę, lyg jiems būtų šalta.

Kelias tik dviejų takų. Kai kur prie tokio milžino kalno kai prisiglaudžia autobusas, atrodo, lyg tigras lauktų savo aukos, milžiniškas, prasižiojęs, dvigalvis akmuo kris ant autobuso taip, kad iš mūsų liks tik šlapia vieta... Baisu, bet kur čia tau, tuojau bus toks įvykis tada, kai aš čia važiuoju. Ne, tai negali būti, veju tokias mintis nuo savęs.

Niekaip negaliu atsistebėti, kaip galėjo į tokias akmeningas kalnų vietas taip giliai įsikasti. Iš abiejų šonų vietomis lyg keturaukštis namas.

(Bus daugiau)

Kodak bendrovės fotografijų konkurse Dennis MacDonald iš Port Huron, Mich., laimėjo premiją su šia mergaitės nuotrauka, fotografuota prieš saulę.

REIKIA PATIEMS ATSINAUJINTI LIETUVIŠKOJE DVASIOJE

Dabar, ypač spaudoje St. Šalkauskio kulto garbintojų visur pabrėžiama — griežtai laikytis savo didžiojo mokytojo S. Šalkauskio nustatytos ideologijos garsiai reklamuojamo obalsio: "Visa atnaujinti Kristuje". Gal būt pats St. Šalkauskis, kuris buvo išaugęs lenkų dvasioje ir lenkiškai geriau mokėjo, kaip lietuviškai, taip suprato. Bet tikram lietuviui toks pasakymas: "Viską atnaujinti Kristuje" kelia abejonių, nes Kristus, kaip Dievas, buvo ir yra tobulas, todėl pačiame Kristuje nereikia jokio atnaujinimo. Ar ne būtų teisingesnis pasakymas: "Viską atnaujinti Kristumi"?

Gyvenimo praktikoje šį kilnų Švento Pauliaus paskelbtą obalsį pirmoj eilėj turėtų vykdyti kunigai ir vienuoliai, nes tik jie gali pilnai atsinaujinti Kristumi, kas eiliniam katalikui dėl daugybės gyvenimo rūpesčių sunkokai pasiekiama. Bet jeigu iš pasauliečių atsiranda nemažas skaičius asmenų, kurie įkuria specialią organizaciją tikslu imtis apaštalavimo darbo — įgyvendinti šį kilnų obalsį, tai kad darbas būtų sėkmingas ir kitus galėtų patraukti, pirmiausia jiems patiems rekia atsinaujinti Kristumi, tai yra savo kilniu gyvenimu rodyti pavyzdį. Tačiau praktikoje matome, jog šalkauskininkai savo gyvenimu nieku nesiskiria nuo kitų asmenų — daro tas pačias nuodėmes kaip ir kiti.

Ir dar visai priešingai, šalkauskininkai nenori pilnai pripažinti Prigimtosios teisės, nenori pilnai vykdyti IV-tojo Dievo įsakymo, kuris įsako ne tik mylėti savo tėvus, bet ir savo tėvų kalbą, papročius, savo tėvynę, savąją tautą, darbuotis savo tėvynės bei savo tautos gerovei, o ne plūduriuoti svetimuose vandenyse. Šalkauskininkai nenori pilnai išpažinti ir paties Kristaus mokslo dėsnio: "Atiduokite, kas Dievo — Dievui, kas ciesoriaus — ciesoriui", konkrečiai tariant mums lietuviams: "Kas Dievo — Dievui, kas Lietuvos — Lietuvai bei lietuvių tautai".

Taip visai neseniai A. Jonyla (spaudoje rašė) aiškiai įrodė, kad šalkauskininkai veikia lenkų įtakos šešėly. Taip pat prieš vienerius metus Kizlys savo ilguose argumentuotuo straipsniuose įrodė, kad pats St. Šalkauskis yra lenkų Trojos arklys įvestas per mūsų prolenkiškos orientacijos kunigus lietuviškai dvasiai žlugdyti.

Iš praf. J. Brazaičio "Drauge" sužinome, kad St. Šalkauskio kulto išpopuliarinimui buvo naudojama Lietuvių Katalikų Akademija ir kad ši Akademija ir toliau pasiryžusi eiti St. Šalkauskio lietuvių tautą migdančiu į letargą keliu. Tuo džiaugiasi labiausiai lietuvių priešai lenkai. Pasirodo, kad ir buvusiam laikinosios Lietuvos vyriausybės pirmininkui J. Brazaičiui nerūpi lietuvių tautos ateitis,nes, darydamas Akademijai sugestijas, nenurodė jai pareigos rūpintis lietuvių tautos tragišku likimu bei išlaikyti lietuvišką gyvybę.

Iš visos šalkauskininkų veiklos aiškėja tendencija padaryti St. Šalkauskį visos lietuvių tautos dvasios vadu. Tur būt, dėl to ir S. Yla savo propagandinėje knygoje "Vardai ir veidai" savotiškais išvedžiojimais suniekino "Aušrą" ir jos leidėją, lietuvių tautos atgimimo patriarchą dr. J. Basanavičių, nes dr. J. Basanavičius su "Aušra" kaip tik kliudė St. Šalkauskiui tapti lietuvių tautos dvasios vadu.

Bendroje išvadoje gaunasi vaizdas, kad šalkauskininkai daugiausia vadovaujasi svetimais interesais, lietuvių tauta ir lietuviški reikalai, tai tik priemonė savo srovės tiksui atsiekti. Todėl, norint pasidaryti tikrai lietuviška organizacija, mūsų šalkauskininkams reikia atsinaujinti lietuviškoje dvasioje.

K. A. Nemunis

● Daug rankų didžią naštą pakelia.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina $1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei $1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apleileidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševiku ir gyvenimą tremtiniu stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučiu tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. $4.00.

ČIKAGIETĖS ISPŪDŽIAI KOMUNISTU PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl. $1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. $3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis. LIETUVIU ETNINIU SIENŲ KLAUSIMAIS. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina $2.00.

Vincas Žemaitis. LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina $1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridedant čekį ar piniginę perlaidą.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki $20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4640 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5 1/4 % Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

INSURED

7 1/2 % 4 Years Savings Certificate (Minimum $5,000).

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED

51 METŲ SUKAKTIES PROGA DUODAMOS DOVANOS

Jei jūs įnešite $250 į savo taupymo sąskaitą, gausite vyrišką arba moterišką lietsargį pasirinktinos spalvos, automatiškai išsiskleidžiantį. Pasinaudokite ta proga kol dar neišsibaigė numatytas išdalinti kiekis.

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2% PER ANNUM: $5,000.00 OR MORE, 4 YEAR MATURITY

6 3/4% $5,000.00 OR MORE, 30 MONTHS MATURITY

6 1/2% $2,500.00 OR MORE, 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais. Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $24.00 per year, $13.00 per six month, $7.50 per 3 months. In other USA localities $22.00 per year, $12.00 per six months, $6.50 per three months. Canada $24.00 per year; other countries $25.00 per year.

15 cents per copy.

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	$24.00
pusei metų	$13.00
trims mėnesiams	$7.50
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$6.50
vienam mėnesiui	$2.50
Kanadoje:	
metams	$24.00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
Metams	$25.00
pusei metų	$14.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderių kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kur laka, ten ir loja

Praeitos savaitės pradžioje, kovo 19 d., Vilniun buvo suvaryti okupuotos Lietuvos darbininkų ir kaimo korespondentai į konferenciją. Atvykusiems komunistinės spaudos bendradarbiams kalbas pasakė patys įtakingiausi partijos vadai. Kalbėjo ir naujas partijos centro komiteto sekretorius, bet jo kalbos partijos oganas susirinkimo dieną neįdėjo. Sniečkui visas propagandos procesas buvo gerai pažįstamas, tai jo kalbos būdavo dedamos į Tiesą pačią konferencijos dieną arba ant rytojaus. Dabartinis sekretorius nepajėgė to padaryti. Tiek težinoma, kad Petras Griškevičius susirinkusiems darbininkų ir kaimo vergų korespondentams patarė daboti, kad šiais metais sumažėtų "valstybinio turto vogimas".

Į sovietų propagandos tinklą įtraukti korespondentai privalo eiti pačias nemaloniausias pareigas. Jie privalo pranešinėti vidaus reikalų ministerijai sutiktų žmonių nuotaikas ir svarbesnius pasikalbėjimus. Korespondentai privalo raginti darbininkus ir kolchozų vergus dirbti sparčiau ir ilgiau. Kolchozų pirmininkai naudoja įvairias priemones dirbantiems paspausti, bet tikru dirbtuvėlės ir kolchozo botagu yra vietos laikraščio korespondentas. Jeigu kurioje vietoje partijos centro komitetas pastebi dideles negeroves, tai tada ten siunčia specialų korespondentą iš Vilniaus. Kolchozan ar kurian rajonan nuvykęs korespondentas turi specialius įgaliojimus. Jo bijo ne tik darbininkai, bet ir atsakingas vietas užėmę darbininkų prižiūrėtojai.

Žurnalistų sąjungos pirmininkas J. Karosas, pradėdamas sukviestų korespondentų susirinkimą, jiems aiškiai pasakė, kad jie privalo "mobilizuoti darbo žmones partijos nubrėžtiems uždaviniams spręsti". Partija skelbia įvairiausius planus, įsako viršininkams tuos planus vykdyti, bet korespondentai privalo būti tais botagais, kurie darbininkus pristatyts prie darbo ir dabos, kad jie iš darbo baro nesitrauktų. Karosas aiškiai korespondentams priminė, kad jie privalo padėti partijai organizuoti darbo žmones penkmečio užduotims vykdyti.

Korespondentų sąskrydyje dalyvavo "prezidentas" Motiejus Šumauskas, "premjeras" Josifas Maniušis, jo "pavaduotoja ir užsienio reikajų" ministerė Leokadija Diržinskaitė, A. Barkauskas, o konkrečias instrukcijas suvežtiesiems davė A. Laurinčiukas, Komunisto redaktorius ir rusų informatorius apie lietuvius komunistus Honanas Zimanas, ir "tarybinės" televizijos komiteto pirmininkas J. Januitis. Griežtą ir žiaurią kalbą pasakė komunistinio jaunimo organizacijos sekretorė L. Danilova. Šių kalbų klausėsi ne tik vadinami "kaimo korespondentai", bet į konferenciją pakviesti inžinieriai, gydytojai, spaudos platintojai, profsąjungų darbuotojai ir kiti partijos apmokami darbininkai.

Šiuo reikalu partijos specialistai paruošė atsišaukimą į visus "tarybinėje" Lietuvoje veikiančius "darbininkų ir kaimo korespondentus". Vilniun buvo suvežti tiktai patys ištikimiausieji, bet į darbą turės būti įkinkytas kiekvienas korespondentas, kuris gauna atlyginimą už savo darbą. Sovietų valdžia moka kiekvienam korespondentui, bet ji reikalauja, kad jie padėtų valdžiai. Jeigu kuris negalėtų arba nenorėtų šokti pagal šios konferencijos instrukcijas, tai tas turės padėti lengvą korespondento plunksną, imti kauptuvą ir kaupti bulves bei daržoves. Atsišaukime korespondentų pareigos šitaip nusakytos:

> "Kovoti už gamybos efektyvumo didinimą — reiškia kontroliuoti, kaip vykdomi įsipareigojimai, visur ir energingai diegti naujausią techniką, pažangius procesus, tausoti kiekvieną darbo laiko minutę, taupiai naudoti medžiagas, aštriai kritikuoti atsilikimą ir aplaidumą. Mes kviečiame jus dar aktyviau šefuoti statybas, rašyti apie statybininkų pasiekimus ir rūpesčius, siekti, kad visi planuose numatyti statybos objektai būtų užbaigti laiku. Devintame penkmetyje numatoma žymiai pakelti liaudies gerovę. Laikraščių, žurnalų, televizijos ir radijo redakcijos laukia jūsų rašinių apie tai, kaip tenkinami materialiniai ir kultūriniai gyventojų poreikiai, kaip vietose sprendžiami aktualūs buities, poilsio organizavimo klausimai". (Tiesa, 1974 m. kovo 20 d., 2 psl.).

Prieš tris metus Brežnevas su Kosyginu buvo prižadėję pakelti liaudies gerovę, parūpinti sunkiai dirbantiems darbo žmonėms bent duonos ir mėsos, bet iki šio meto darbininkai negali įsigyti pakankamai duonos, o apie mėsą ir kalbos negali būti. Iki šio meto nieko iš tų pažadų neišėjo. Pinigai ir darbas, kurie turėjo būti skirti liaudies gerovei, nuėjo sovietų divizijoms perkelti į Kinijos pasienį. Sovietų maršalai, prieš keturis metus sutikę tenkintis mažesne gamybos pajamų dalimi, griežčiausiai atsisakė leisti mažinti karo biudžetą. Brežnevas kariams nusileido. Iš paskelbto atsišaukimo aiškiai matyti, kad Lietuvos liaudies gerovę turės kelti "darbininkų ir kaimo korespondentai.".

Brežnevo ir Kosygino viešai paskelbti pažadai nuėjo tais pačiais vėjo keliais, kaip nuėjo Lenino, Stalino ir net Chruščiovo pažadai. Rusų tautą išnaudojantieji ir sovietų valdžios vardu kadbantieji valdovai pažadus labai lengvai skelbia, bet iki šio meto jie nepajėgia pažadų tesėti. Panašiai elgėsi Leninas ir Stalinas. Kai liaudies gerovė nepagerės, tai atpirkimo ožiais bus rusų išnaikinto kaimo korespondentai. Stalino laikais tie korespondentai būtų atiduoti čekos teismui, ir, ko gero, sušaudyti, kaip buvo sušaudyti šimtai inžinierių ir gerų ūkininkų.

Tuo tarpu "darbininkų ir kaimo korespondentai" turės loti tiems, kurie pakiša lakalą. Jie bus siundomi kąsti tuos, kurie nepajėgs eiti su spartuoliais, kurie lenktynėse atsiliks ir neskubės išvežti rusams naujai išmelžto pieno, nupiautų rugių ir išaugintų bulvių.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
SKELBKITĖS NAUJIENOSE

KAIP TIKRAI YRA LIETUVOJE

Amerikos katalikų mėnesiniam žurnale "Triumph" 1974 m. kovo mėn. nr. 3 yra 11 plačių skilčių užimantis jauno lietuvio, pasirašiusio Rimvydas Giedraitis, straipsnis antrašte "Lithuania: The Tragedy and the Triumph of the Church of Silence" (Lietuva: Tyliosios bažnyčios tragedija ir triumfas).

Savo įžanginiame "The Sounds of the Silence" (Tylos garsai), pašvęstame Lietuvos tragedijai pavaizduoti, rašoma:

"Nedaug ką apie tai tegausite skaityti New York Times arba Washington Post laikraščiuose arba kur kitur. Jaudintis dėl katalikų persekiojimo dabar nemadoje, net nefasoniška. Kiek ir ką sekuliariškas - liberališkas pasaulis žino ir paiso, Lietuva ir jos solidžiai katališki gyventojai neegzistuoja.

Bet persekiojimai ten vyksta, ypatingai pikta persekiojimų rūšis — komunistiškoji. Kaip pogrindinis laikraštis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika praneša, Sovietų slaptoji policija pradėjo masines kratas namuose, ir bažnyčiose, siekdama užgniaužti politinį ir religinį dissidentizmą. O politinis ir religinis dissidentizmas ten nėra du skirtingi dalykai. Kaip "Rimvydas Giedraitis" nurodo (11 puslapyje), Katalikybė yra neatskiriama dalis lietuvių gyvenimo audinyje ir sovietams sunaikinti Lietuvos katalikybe reiškia sunaikinti lietuvių tautą...

Lietuva: tragedija ir triumfas

Savo kelionę į rusų sovietų okupuotą Lietuvą autorius Rimvydas Giedraitis pradeda sekančiai:

Visą mėnesį, kurį aš praleidžiau Europoje, nelijo nė lašo. Bet man sėdint traukinyje prie Lenkijos ir Lietuvos SSSR sienos atrodė, kad per visą mėnesį susikaupęs lietus nori išsilieti iš sunkių pilkų debesų. Beveik visi keleiviai traukinį apleido priešpaskutinėje stotyje ir visame vagone beliko vos pora kitų žmonių, laukiančių pasienyje kratos. Lauke lietus varvėjo nuo spygliuotų vielų užtvarų ir srovėmis tekėjo per dešimt pėdų abipus geležinkelio bėgių suartus juodžemio ruožus, kurie mus skyrė nuo tankaus pušų miško. Tiedu keleiviai žiūrėjo pro ūkanotus langus tartum norėdami išmatuoti ar ir kiek toli žmogus galėtų nušokti per tą suartą žemės juostą — reikalui ištikus. Visame skynime nesimatė jokio gyvybės ženklo; sargybos bokštai iš traukinio vagono nebuvo užmatomi.

Mums besėdint ir belaukiant sovietų pasienio sargybinių pasirodymo aš turėjau laiko apgalvoti savo kelionę ir tai, ko galėjau tikėtis. "Kas jums atėjo į galvą ten važiuoti?" sušuko vienas orlaivių linijos pareigūnas New Yorke, patyręs kad planuoju pasiekti Vilnių, Lietuvoje. Pusvalandį vėliau keičiant valiutą belgas uždavė tokį pat klausimą, patardamas: "Well, tuo atveju laikyk sučiauptą burną ir saugokis nepatekti į bėdą. Tai pavojinga šalis..."

Aš keliavau aplankyti gimines. Norėjau pamatyti savo tėvų namus, kur jie užaugo, ir aplankyti savo senelių kapus. Tai atrodė gana paprasta. Per savo dvidešimt vienerius metus amžiaus gyvenau ir Azijoje ir Šiaurės Amerikoje ir plačiai keliavau Meksikoje ir Vakarų Europoje, bet mano tėvų tėvynė visą laiką pasiliko lyg nepasiekiama. Visa tai atrodė taip magiškai netikra. Visad atrodė toli, labai toli — už septynių kalnų ir septynių jūrų, kaip joje liaudies pasakoje. Ten buvo versmė kalbos, kuria mes namie kalbėjome, versmė didvyriškų pasakų apie kovas ir nuotykius, buvo poetiškų dainų šalis. Bet visa tai kiekvienu atveju baigdavosi nelemtu faktu — žiaurios politinės okupacijos, ir lygiai žiaurios ir kietos ideologinės dominacijos. Tai dėjosi kitapus vadinamos Geležinės Uždangos.

Mano tėvai pabėgo į tuos pačius miškus 1944 metais, komunistams antrą kartą darant invaziją į Lietuvą. Pirmoji sovietų okupacija buvo 1940 metais, Molotovui su Ribbentropu sudarius paktą, Sovietų Sąjungai perleidžiant nepriklausomas Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Aprašęs tūkstančiams lietuvių, ypač vadinamųjų DP žinomus, toliau sekusius tragiškuosius įvykius, kurių rezultate ir jo tėvai liko benamiai klajūnai, suminėjęs Lietuvos žūt-būtinę partizaninę kovą prieš pavergimą, trukusią iki pat 1953 metų, trumpai peržvelgęs lietuvių tautos senovę, pradedant Gintaro amžiumi prie Baltijos jūros, kovas su vokiečių kryžiuočių ir kalavijuočių ordinais iš vakarų ir su aziatais bei slavais iš rytų — garbingą didvyrišką Lietuvos praeitį ir tragišką dabartį, autorius vėl grįžta prie pergyvenimų kelionėje į pavergtą savo tėvų žemę.

Belaukdamas sovietų vizos į jų okupuotą Lietuvą, jis turėjęs išbūti apie mėnesį laiko Lenkijoje ir ta proga buvęs nuvažiavęs net į Marienburgą, pamatyti tą kruvinąją pilį, kurioje krikščionys vokiečiai lėbavo ir kalino, kankino "pagonis" lietuvius. "Koks mizeriškas turėjo būti gyvenimas tokių valdovų nugalėtiesiems", autorius baigia savo įspūdžius kryžiuočių ordino sostinėje...

"Tačiau visos tos praeities kovos man atrodė tik eiliniais susirėmimais, vaikų žaislu lyginant su tuo, kas dabar gresia. Nelabojo tikslų vykdytojai (pursuers of evil) labai įsigalėjo. Jie įkūrė imperiją, apimančią visą šeštadalį žemės paviršiaus su milžiniškais gamtos turtų resursais, daugiau kaip šimtą tautų paversdami vergais, kur viską nuslegia karingos ir netolerantingos ideologijos sunkusis slogutis, tęsia Giedraitis. Tokią yra dabar šiuo metu ta imperija; nebėra fizinių skerdynių, bet kas gali išmatuoti dvasinę kančią, kokią kančia diena iš dienos žmonės, buvę laisvi, dabar prieš savo valią ir norą paversti tos nedoros ideologijos vasalais. Kas gali išmatuoti tą psichologinį smurtą, kokį turi kęsti žmonės, kurie myli gėrį ir ieško tiesos pavieniui ir slaptai, visą laiką sekami, gaudomi ir persekiojami tokio režimo, kurs nepripažįsta transcedentinių įstatymų...

J. Pr.

(Bus daugiau)

BAUDŽIAVA

Iš Varnelių kaimo (Kavarsko vlsč.) ėjo baudžiavą į Penionių dvarą. Vieną sykį tėvas, išeidamas rytą į dvarą, sako vaikams:

— Šiandien aš mažai maisto deduosi, tai man atneškit į dvarą. Tik žiūrėkit, vaikai, sutikę poną, mokėkit, žemai nusilenkdami, jam "pasikloniot". Susitikus jis bus lengva pažinti: juodai apsitaisęs, vaikšto palengva, pasipūtęs ir kalba nesuprantama kalba. Jei paklaustų, iš kur esat, atsakyti nusilenkdami: "iš Varnelių, ponuli".

— Gerai, suprantame, tėveli! Mokėsime jam pasikloniot, — atsakė šie.

Vaikai, švariau apsirengę, išėjo su pusryčiais į dvarią. Tik įėjus į dvarą, susitiko didelį pasipūtusį kalakutą, kurio jie niekad prieš tai nebuvo matę. Kalakutas, pamatęs vaikus, smarkiai sušuko:

— Šuldu buldu.

Vaikai pirmą sykį, kaip jiems rodėsi, pamatę poną, nusigando ir, visi nusilenkdami, vienu balsu sušuko:

— Iš Varnelių, ponuli! Iš Varnelių!

P. Ruseckas (iš Baudžiava)

IŠEIVIO DALIA

Rašo JUOZAS KAPAČINSKAS

28

Mano nustebimui, šie žmonės pasirodė visai kitoki, negu tikėjausi. Pademonstravo, kad unija egzistuoja, bet tuo ir baigdavosi. Tegul kiekvienas pats pasirūpina savo reikalais. Mat, kitą užtardamas ar gindamas, pats unijos atstovas gali patekti į vadovybės nemalonę.

Suprantama, kad reikalas yra jautrus, kai patys unijos atstovai ten pat tebedirba. Todėl jie gal visai sąmoningai nekeldavo protesto nei žodžiu, nei raštu. Ką pats išsikovosi, tą turėsi.

Unijos atstovai tvarkė ir prižiūrėjo, kad darbininkai pagal sudarytus kompanijos su unija kontraktus galėtų gauti vyresniškumo teises ir privilegijas. Bet praktiškai ne visiems vienodai tas vyresniškumas buvo taikomas. — Unijos atstovo elgesys, mano nuomone, visai nesiderino su jo pareigomis.

1953 metais balandžio pradžioje mūsų darbovietėje įvyko šiokių tokių pertvarkymų: dalį darbininkų atleido, kitus paskirstė kitur.

Šis pertvarkymas pagal vyresniškumą manęs nelietė. Bet balandžio penkioliktą dieną man unijos atstovas E. Holliday pranešė, kad aš vėl esu paskirtas elektriko padėjėju.

Man paklausus kodėl, atsakė nežinąs. Jei esi nepatenkintas, per tris dienas paduok skundą. Aš jam atsakiau, kad nėra reikalo skųstis, nes pats unijos atstovas nežino savo pareigų. Juk unijos atstovo pareiga žinoti, pranešti ir išaiškinti. Taip ir užsibaigė mūsų nemuotaikingas pokalbis.

Kaip su tokiu žmogumi gali aiškintis ir rasti teisybę, jei apsimeta neišmanėliu ar tave tokiu laiko? Niekam nieko daugiau nesakiau ir nuėjau dirbti, kur buvau paskirtas, galvodamas žiūrėti, kas bus toliau.

Praėjus trims dienoms, balandžio 22 d. man pranešė, kad generalinis formanas, Mr. R. Herron, kviečia mane į savo kabinetą. Dabar galvoju, ko jam prireikė. Paprastai esi kviečiamas naujam paskyrimui ar pasiūlymui kitur pasiieškoti vietos.

Užėjus į kabinetą, generalinis formanas manęs paklausė, kaip aš jaučiuosi ir ar patenkintas darbu. Aš jam atsakiau, kad patenkintas. Pastebėjau, kad per jo veidą perbėgo nustebimo šešėlis. Dar šį tą paklausinėjęs, sako: gerai, viskas tvarkoj. Matyt, jam kas nors pasakė, kad esu nepatenkintas ir noriu aiškinti.

— Tai nueik, — sako. — ir pranešk unijos atstovui E. Holliday, kad savo noru nuėjai ten dirbti. Mielu noru tai sutikau padaryti, ir abudu šypsodamiesi patenkinti išsiskyrėme.

Nuėjau pas unijos atstovą ir pranešiau, kaip generalinis formanas pageidavo. Norėjosi padėkoti unijos atstovui už tą energingą rūpestį, tačiau jis buvo toks kuklus, kad, kai užsiminiau, nė iš tolo neprisileido tos padėkos klausyti... Juk jo pareiga darbininkų interesus ginti...

Po šio įvykio unijos atstovas E. Holliday pradėjo kitiems pasakoti, kad aš pats nuėjau savo noru šį darbą dirbti.

1959 m. sausio aštuntą dieną, kaip jau esu minėjęs, mane išskyrė iš visų kitų, nustatytos dirbti eilės ir paskyrė ten, kur nė vienas nemėgo toj vietoje dirbti.

Kitą dieną sausio devintą, nuėjau pas unijos atstovą E. G. Papulą pasitarti dėl tokio paskyrimo ir išsiaiškinti kodėl. Su unijos atstovo pagalba norėjau sužinoti paskyrimo priežastį. Užsiminus apie reikalą, jis atsakė, kad apie tai jau žinąs iš mano formano. Bet kodėl ir už ką — jis nežinąs.

Po tokio jo pasisakymo vėl priminiau jam, kad darbininkų interesus išaiškinti ir juos informuoti yra unijos atstovo pareiga. Tada, lyg pademonstruodamas, kad jis savo pareigas sąžiningai atlieka, pasiūlė su juo kartu nueiti pas kitus formanus — gal ką sužinosią. Aš tik žioptelėjau išgirdęs unijos atstovą taip kalbant ir jam pasakiau,, kad man visai nesvarbu, ką kas sakys, man svarbu žinoti tavo nuomonę, — kaip tu žiūri į šį reikalą. Jis vėl man siūlo pirma pakalbėti su formanais — sužinoti jų nuomonę. O sužinojęs kitų nuomones, pažiūrėsiąs.

Toliau jo aiškinimų nebenorėdamas klausytis, pasakiau: — Nors tavo pasiūlymos neblogas, bet kvietimo į tokį žygį negaliu priimti. Su tavim klausinėti apie save nuomonės pas formanus — neisiu. Keliauk vienas, jeigu tau atrodo reikalinga, o man su tavim nepakeliui. Formanai žino, kur esu. Jei jiems būsių reikalingas — pasikvies. Po tokio šio žmogelio pasiūlymo pasidarė visai aišku, kas jo atstovaujama: unija ar darbdavys? Tad ir pasiklausiau: — Kokia tavo pareiga, unijos atstove? Kieno interesus atstovauji? —

Po tokio mano klausimo jisai pasijuto nejaukiai. Lyg dar norėjo man ką pasakyti. — Be reikalo jau taip stengiesi, — jam tariau. — Susitvarkysiu pats vienas, jei tik kiek tegali man pasakyti.

Kaip šis unijos atstovas, taip dažnai ir kitas pareigūnas savo elgesiu ne kartą stebino. Vis stengėsi ne tiek padėti, kiek rodyti uolų pareigūną esant ir žiūrėti savo interesų. Nori abiem pusėm įtikti ir iš abiejų turėti sau naudos. Su jais daug ko neišaiškinsi. Kartais nebenuvoki, ar jie apsimeta nežiną nei savo pareigų nei teisių, ar dėl asmeninių interesų į eilinių narių pageidavimus mažai kreipia dėmesio.

E. Papula buvo vidutinio ūgio, juodų plaukų, rudo padžiūvusio veido. Jis labai artimai laikėsi su kai kuriais formanais, o ypač su formanu W. Ernst. Dažnai kažką vis pasilenkęs prie ausies, vis lyg slaptai svarbius reikalus aptaria, kad niekas negirdėtų. Toks unijos atstovas, aišku, pirma su formanais nori išsiaiškinti — pasitarti, negu tau ką patarti. Mat, kitą gindamas, gali nustoti formano malonės.

Suprantama, kad čia reikalas yra labai jautrus. Todėl, gal būt, visai sąmoningai unijos atstovai dėl darbininkų skriaudų nekeldavo jokio protesto ie žodžiu nė raštu. Paviršutiniškai pademonstruodavo, kad unija dar egzistuoja, ir tarsi tuo jų pareiga baigdavosi. Todėl ir mūsų darbovietėje, bent mano čia dirbtu laikotarpiu, iš unijos pusės pasipriešinimo nesigirdėjo...

Unijos atstovai buvo perrenkami tie patys arba išrenkami kiti. Keletą metų buvo perrinktas — K. Jarvis — vidutinio ūgio, lieknas, truputį palinkęs, gražaus balto pablyškusio veido. Veidas malonių bruožų, tamsios, truputį melancholiškos akys, gražūs juodi plaukai krito ant kaktos.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
6007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
560 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val. antrad., penktadieni nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.
Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-6001.

DR. NINA KRAUCEL - KRIAUČELIŪNAITĖ
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2750 WEST 71st ST.
Telef.: 776-3717
Neatsiliepus — skambinti 846-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMERISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Namų rez. telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

Detroito naujienos

St. Butkaus šaulių kuopos popietė

Kovo 17 d. šv. Petro parapijos patalpose popietės programą pradėjo ir gražiai pravedė aktorius Algis Pesys. Popietės metu buvo pagerbta St. Butkaus kp. kanklininkių būrelio vadovė Danutė Petronienė ir kanklininkės: Asta Šepetytė, Aida Petersonaitė, Rasa ir Kristina Veselkaitės, Ina Asminaitė, Laura ir Viktorija Leonavičiutės, Karen Panavaitė ir Laura Alkevičiutė. Kanklininkėms buvo įteiktas M. Zubrickienės pagamintas kanklių pavidalo tortas. D. L. O. C. pirm. Antanas Sukauskas pasveikino kanklių vadovę D. Petronienę ir kanklininkes ir įteikė dovanėlę.

Kanklių įsigijimui aukojo: J. O. Briedžiai $150, šv. Petro parapija ir J. Mačiulaitis po 110 dol.. Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, Kazys Sragauskas ir Eduardas Milkauskas po 100 dol. St. Butkaus kuopos kanklininkių būrelis turi šešias nuosavas kankles. Apie Putvio šeimą skaitė studentė Regina Juškaitė. Solistė Danutė Petronienė, muzikui St. Sližiui akomponuojant padainavo keturias daineles: Prie Šventosios ir gimtinės beržai — Raudonikio, Lietučiui dulkant — Venskaus ir Solveigos dainą — Grigo. Birutė Januškaitė gražiai padeklamavo eilėraštį Tėviškėlė ir pagrojo akordionu. Aktorius Algis Pesys, man rodos, kad pirmą kartą taip jausmingai, deklamavo Bernardo Braždžionio — giesmę Kunigaikščių mieste.

Antroje dalyje buvo priimtas į St. Butkaus kuopą ir pagerbtas į Detroitą iš New Yorko persikėlęs šaulys Jonas Poderis su žmona. J. Poderis už nuopelnus šauliškoje veikloje buvo apdovanotas šaulių žvaigždės medaliu ir įteikta St. Butkaus šaulių kuopos davana. Apdovanojimo aktą perskaitė St. Butkaus kp. vicepirm. kun. Viktoras Kriščiunevičius. Medalį prisegė, Šaulių Sąjungos Garbės Teismo narys Marijonas Šnapstys. Ceremonijų metu buvo prisimintas Š. S-gos pirm. Vincas Tamošiūnas, kuris šiuo metu taiso sveikatą saulėtoje Floridoje.

Po visų ceremonijų sugiedotas Lietuvos himnas. Šv. Antano parap. klebonas kun. Kazys Simaitis prieš valgį sukalbėjo maldą ir po to prasidėjo vaišės. Dalyvavo per šimtas svečių.

Popietę suorganizavo St. Butkaus šauliai Petras Bliudžius, P. Bliudžiuvienė, Emilija Kutkienė, Bronius Valiukėnas, Feliksas Blauzdys ir kiti.

GRADINSKAS
GRUNDIG
RADIJAS
TIK $9.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7139 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Lietuvių Kambario Wayne State universitete komiteto pranešimas

Kovo mėn. 23 d. šv. Antano parapijos patalpose susirinko Lietuvių Kambario Wayne State universiteto konkurso projekto vertinimo jury komisija, susidedanti iš prof. dr. Jono Puzino, prof. Romo Viesulo, prof. Ričardo Bielaičio, agronomo Jurgio Baublio ir dailininkės Birutės Rauckienės. Dalyvavo ir L. K. W. S. U. Komiteto pirmininkaujantis inž. Vacys Urbonas, vicepirm. Stefa Kaunelienė, ižd. Antanas Sukauskas, Dalia Augūnienė, Martynas Stonys ir Stasys Račiukaitis.

Jury komisijos nariai susipažinę su atsiųstais keturiais projektais, vienbalsiai nutarė skirti 1,500 dol. premiją asmeniui, pasirašiusiam slapyvardžiu "Undinė". Voką atidarė Birutė Rauckienė. Paaiškėjo, kad projekto autorius yra Rimas ir Jonas Mulokai iš Čikagos. Reikia pastebėti, kad ir kiti du projektai buvo gana geri. Beabejo, komisija pasirinko kas jiems atrodė geriausia. Projektas daugiau rišasi su sostine Vilniumi: katedros, bažnyčios, Aušros vartai, Gedimino aikštė su varpine ir kiti vaizdai. Priėmus projektą dabar jau bus galima tartis su menininkais ir pradėti paruošiamus darbus. Pagal autoriaus apskaičiavimą, projektas kainuotų apie $15,000. Pagal dabar jau turimą $10,577 pinigų sumą, jau galima kai kuriuos darbus pradėti. Nors prieš nepilnus metus buvo spaudoje iškilę priešiškų tam sumanymui minčių, bet kaip dabar atrodo, sumanymas taps realybė ir greitu laiku. Jei kas nori savo vardą Wayne universiteto kalbų rūmuose įamžinti, paskubėkite tai atlikti. Tai gražus ir remtinas užsimojimas.

— Detroito Lietuvių Organizacijų Centro pastangomis, prie šv. Antano ir šv. Petro parapijų buvo parašytą 118 laiškų kongresmanams ir kitiems valdžios pareigūnams dėl paleidimo iš sunkių darbų kalėjimo Simo Kudirkos.

J. D. Dingal ir E. A. Cederberg atsiuntė raštus, kad atjaučia lietuvių susirūpinimą ir užtikrina, jog visada bus pasiruošę lietuviams padėti.

Atsiųsta ir kopija Kongreso pasiūlytos rezoliucijos, kad būtų išlaisvintas Simas Kudirka.

— D. L. O. Centras praneša, kad šiais metais Turkija švęs auksinę Respublikos sukaktį ir ruošiasi paskelbti kaliniams amnestiją, kuri apims ir svetimšalius.

D. L. O. Centras organizuoja kovo mėn. 31 d. šv. Antano parapijos patalpose, tuoj po pamaldų laiškų rašymą Turkijos prezidentui ir ministeriams, kad amnestuotų Brazinskus.

D. L. O. Centras prašo visų detroitiečių parašyti bent po vieną laišką.

A. Sukauskas

Norwegian students studying in the U.S. will converge in ski areas near Denver during spring vacation this year for the second annual running of the Great Norway Sardine Race.

The Great Norway Sardine Race, taking place in the Fraser Valley Winter Sports Area March 22, is designed to promote interest in cross country skiing and is co-sponsored by the Norwegian Canning Industry and the Norwegian Ski Council.

The Great Norway Sardine Race is a gymkhana-type skiing event in which skiers traverse obstacle courses on cross country skis. Originally organized by Norwegian students studying at the University of Denver, it has been expanded to include Norwegian students in all U.S. colleges and universities.

Cross Country ski equipment and the Great Norway Sardine Cup will be awarded the winners.

Eržvilko Klubas

Eržvilko Draugiško Klubo susirinkimas įvyko kovo mėn. 5 dieną. Susirinkimą tvarkingai pravedė pirmininkė Helen Vengeliauskienė. Komisija, kuri buvo išrinkta ateinantį gegužės mėnesį (gegužės 4 dieną) šokių vakarui surengti, pranešė, kad palengva viskas eina pirmyn ir kad sekančiam susirinkimui, kurs įvyks balandžio mėnesį, bus plačiau pranešta kas jau yra nuveikta.

Patirta, kad šį kovo mėnesį yra Della Ketvirtis gimtadienis, dėlto po susirinkimo jai sugiedota "Igliausių metų" ir Happy birthday. Be to, šį kovo mėnesį sueįo Kazimieros Redeki, Kazimieros Purimskienės, Josephines Monkus ir Joseph Lukas vardadieniai. Taip pat šį kovo mėnesį du jauni klubo nariai — Walter Serevičia ir Anna Savinski susižiedavo. Visas susirinkimas atsistojęs visiems sugiedojo "Ilgiausių metų".

Susirinkimą baigus stalas buvo apdėtas skaniais valgiais ir gėrimais.

E. M. McNamee

Masiniai žmogžudžiai

Jungtinių Tautų statistika parodė kad automobiliai ir sunkvežimiai visame pasaulyje kiekvienais metais užmuša apie 250,000 žmonių ir pusaštunto milijono žmonių sužeidžia. Tų masinių žudynių kaltininkai žymiausia dalimi yra tie, kurie sėdi prie vairo ir žymiausia dalimi tie, kurie yra jaunesni kaip 24 metų amžiaus. Michigano universiteto prof. Stanley Schumann sako, kad iki tų metų amžiaus vairuotojai turėtų būti vadinami jaunais žudikais".

Barbarizmai

Daug žmonių kalbėdami lietuviškai įterpia tai vieną, tai kitą barbarizmą ir mano, kad tai yra juokinga, bet aš visai nematau iš ko būtų galima juoktis. Tai yra labai blogai, jei žmogus sakosi esąs lietuvis ir nemoka pasakyti grynai lietuviškai. Aš pati kartais vartoju barbarizmus ir nusijuokiu tai pasakius, bet dabar supratau, kad nėra ko juoktis. Stovykloje su draugėmis juokiamės iš mužikų (hillbillies), naudodamos visokius barbarizmus: karas, beismontas, strytas ir t. t.

Aš manau, kad kiekviena kalba pasaulyje turi barbarizmų. Kartais pasiskolina žodį ir tas prigyja kasdieninėje kalboje. Barbarizmų išvengti labai sunku, ypač gyvenant svetimame krašte ir girdint svetimą kalbą. Aš manau, jei mūsų tėvai nebūtų naudoję barbarizmų, o tik grynąi lietuviškus žodžius, tai mūsų žodynas būtų daug didesnis ir mums būtų daug lengviau išsireikšti kalbant ar rašant.

Barbarizmus mes naudojame visai neįsąmoningai ir mūsų kalba pasidaro labai negraži. O reikėtų kalbėti vien tik lietuviškai arba angliškai, bet nemaišyti tų kalbų kartu.

Dalia Vindašiūtė, VIII kl.
(Pirm. žingsniai nr. 3)

● Grenados mieste, Ispanijoje, vienoje pačių judriausių to miesto gatvių, papūga visiškai sumaišė judėjimą.

Ji puikiai pamėgdžiojo policininko švilpuką.

A. A.

POVILAS INČIŪRA

Gyv. Marquette Parko apylinkėj

Mirė 1974 m. kovo mėn. 26 diena, 1:00 val. popiet, sulaukęs 86 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Vidugiriu kaime, Kupiškio valsč.

Amerikoje išgyveno 67 metus.

Paliko nuliūdę: brolio sūnus Povilas Inčiūra, jo žmona Ona, pusseserė Petronėlė Malinauskienė, pusbrolis Povilas Jurenas su šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Lietuvoje liko sesuo Bronė Tunkevičienė ir brolio sūnus Petras Inčiūra su šeima.

Velionis buvo vyras mirusios Stellos Inčiūrienės.

Ketvirtadienį, 6:00val. vak. kūnas bus pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st St.

Šeštadienį, kovo 30 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. Povilo Inčiūros giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Giminės.

Dėl informacijos skambinti GR 6-2345 arba YA 7-1139.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Geroje žemėje pasėta sėkla tai tie, kurie išgirsta žodį, priima jį ir duoda vaisių". — Mark. 4:20.

• • •

Brangūs broliai ir seserys, būkime tikri, kad mūsų širdis yra gera žemė, kad mes priėmėm linksmąsias Dievo karalystės žinias ir nešame vaisius, kaip nors tarnaudami mūsų Karaliui. O kaip mes galime pasirodyti ištikimais? Būdami tiesasirdžiais, augindami ir nešdami gerų vaisių; kitaip sakant, būdami uolūs ir stropūs geruose darbuose. Dirbdami visa, ką galime Karalystės Evangelijos skelbime, kada ir kur turime progos.

• • •

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

GYVENKIM BE MELO

Laisvojo pasaulio žinių agentūros praneša iš Maskvos, kad Solženiciną ištrėmę Kremliaus bašibuzukai "šventos ramybės" nesusilaukė: disidentai neišsigando ir nenurimo.

Garsusis atominis fizikas, sovietų atominės bombos "tėvas" Andrei Sacharovas įteikė Vakarų korespondentams savo paruoštą ir suredaguotą dokumentą, pavadintą "Gyvenkim be melo. Tame 184 mašinėle rašytų puslapių veikale yra chronologiškai sutraukti faktai iš Solženicino knygos "Archipelag Gulag" ir kitų raštų. Nors tiems, kas gavo skaityti paties Solženicino knygą, nedaug kas naujesnio, bet Sacharovo veikalas yra skirtas parodyti laisvajam pasauliui ir sovietų komunistų pavergtiems žmonėms, kad valdžios ištremtasis rašytojas nėra užmirštas, taip pat nėra užmiršti ir kiti tremtiniai kaip kad to nori ir siekia režimas.

"Gyvenkim be melo" yra mums didelės svarbos dokumentas", sakoma prie veikalo pridėtame įvade, kurį pasirašė pats Sacharovas ir matematikas Igor Safarevič. Knygoje "Gyvenkim be melo" prie chronologiškai suderintų ištraukų iš "Gulago archipelago" ir kt. yra taip pat komentarai tokių disidentų, kaip Vladimiro Voinovič, Michael Agurskis, Lidia Čučovskaja, Roj Medviedev, Vladimir Maksimov, Pavel Litvinov ir pats Andrei Sacharov ir Safarevič.

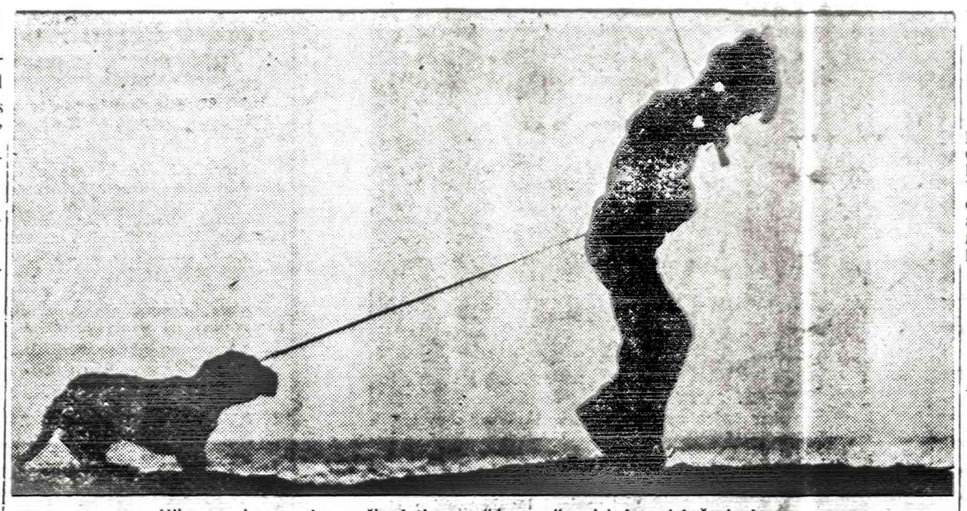

Mikas su draugu eina meškerioti, nors "draugas" nelabai noriai žygiuoja.

Nekrasovas ištremtas

UPI pranešimu iš Maskvos, Sovietų GPU uždraudė rašytojui Viktorui Nekrasovui gyventi Maskvoje ir jį jėga privertė lėktuvu išskristi į savo gimtąjį miestą Kievą, Ukrainoje. Nekrasovas, buvęs populiarus apysakų rašytojas, net iš Stalino gavęs premiją už knygą "Stalingrado apkasuose", pateko į režimo nemalonę už tai, kad stojo viešai ginti Aleksandrą Solženiciną nuo oficialiai skleidžiamų šmeižtų.

JAU ARTI KETURI BILIJONAI ŽMONIŲ

Jungtinės Tautos New Yorke išleido savo metraštį, kuriame paskelbtos tokios demografinės žinios: 1972 metais viso pasaulio gyventojų skaičius siekė 3.8 bilijonų. Per vienus metus žmonių padaugėja po 76 milijonus, tai yra kasmet priauga po du nuošimčius. Jei neįvyks koks nenumatytas sumažėjimas, tai daugėjant po 2 nuošimčius metuose, po 33 metų, tai yra 2007 metais gyventojų padaugės dvigubai.

Šiuo metu Kinijoje yra 807,721 milijonas, Indijoje 563,494 milijonai, Sovietų Sąjungoje 247,459,000; JAV-bėse 208,842,000; Indonezijoje 121,630,000; Japonijoje 105,994,000; Brazilijoje 98,854,000 Vakarų Vokietijoje 61,674,000; Bangladeš (Bengalijoje) 60,675,000; Nigerijoje 58,020,000; Pakistane 56,065,000; Didž. Britanijoje 55,788,000 ir Italijoje 54,345,000

Miestai pirmoje vietoje yra Šanchajus (10,820,000 (1970 metais), antroj vietoj Tokio (8,830,000 1971 metais), trečioj vietoj New Yorkas (7,894,000 (1971 metais.).

Ieško kur palaidoti milijoną viščiukų

Federalinė valdžia ir Mississippi ūkininkai sutarė greit kaip galima užmušti ir saugiai pakasti milijoną viščiukų, kurie lesinami pesticidais apkrėstu lesalu nebegali būti naudojami žmonių maistui. Sveikatos pareigūnams patikrinus buvo viščiukuose rasta daugiau kaip 3 dalis dieldrino milijone dalių vištienos. Gi trys dalys milijone dalių yra riba, aukščiau kurios mėsa maistui nebetinka. Mississippi valstijos agrikultūros komisionierius žada prašyti Kongreso, kad leistų mokėti ūkininkams po vieną dolerį už kiekvieną sunaikintą viščiuką.

AP pranešimu iš Washingtono, E. A. P. (Aplinkos Apsaugos Įstaiga) atsisakė leisti iš Mississippi parduoti maistui net 22 milijonus viščiukų.

Nuogalių epidemija persimetė į Ispaniją

UPI praneša iš Madrido, kad nuogolių "epidemija" jau ir Ispaniją pasiekė. Per Vigo miestą šiaurinėje Ispanijoje sykį net 24 merginos visiškai nuogos, perbėgo pačia centrine to miesto gatve, bet kol policija pastebėjo ir bandė suimti, visos bėgo į žiūrovų būrį ir "dingo". Kiek anksčiau pliki bėgikai pasirodė Bilbao mieste.

Peršovė tris mergaites einančias į bažnyčią

Praeitą sekmadienį trys šešiolikinės mergaitės — Sonia Stamps, Patricia ir jos sesuo Linda Norman eidamos į Mount Zion baptistų bažnyčią 1406 W. 64th St. buvo revolverio šūviais sužeistos. Policija suėmė du 18mečius bernus Kent Richardsoną iš 6638 S. Bishop St., ir Johnnie Johnson iš 6509 S. Marshfield Ave. Sužeistosios turėjo šiomis dienomis teisme būti liudininkėmis prieš Yellow Cab taksi šoferio žudikus. Iš jų tik Patricia sužeista kiek lengviau; kitos dvi sužeistos sunkiai ir abi yra St. Bernardo ligoninėje.

TRUMPAI

— Ona ir Mykolas Vitkus, Detroit, Mich., sveikindami Naujienas 60 m. sukakties proga ir linkėdami jų kūrėjams bei darbuotojams geros sveikatos ir daug šviesių darbingų dienų visų lietuvių gerovei, atsiuntė savo šeimos dovaną 20 dol spaudos paramai, O. ir M. Vitkai aktyviai dalyvauja visuomenės gyvenime ir darbuose, puoselėja gerąsias lietuvių ir Amerikos lietuvių tradicijas. Jis yra Jūrų šaulių švyturio kuopos pirmininkas ir Jūrų šaulių vadovas. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja už linkėjimus ir už paramą.

— J. Venslova iš Brighton Parko apylinkės atsiuntė tokį laišką: "Atsiliepdamas į Naujienų vajų, siunčiu šią 5 dol. kuklią auką Jūsų dienraščiui paremti. Linkiu Naujienoms ir toliau eiti tiesiu lietuvišku keliu, kovojant su visokiomis svetimomis žalingomis įtakomis, kurios žudo tautą". Vajaus komisija dėkoja už auką ir už gerus linkėjimus.

— Pranas Budvytis iš Gage Parko apylinkės, parašų rinkimo peticijoms už Lietuvos laisvę čempijonas, lankėsi Naujienose, sveikino 60 m. sukaktuvių proga ir su linkėjimais įteikė 5 dol. dovaną. Jis yra pensininkas. Kartą, būdamas Naujienose, jis paklausė: "Kuo aš galėčiau prisidėti išrinkimui lietuvių kandidatų valstybės ar savivaldybių pareigūnais?" Tai yra geras klausimas visiems lietuviams, ypatingai turintiems balsavimo teisę ir darant pastangas, kad Kazimieras Oksas būtų išrinktas ateinančio rudens rinkimuose į Sanitarinio distrikto patikėtinius, kur dar dabar yra gyvi a. a. Antano Olio prisiminimai.

— Dan Kuraitis, Palos Park, Ill., nuolatinis Naujienų bendradarbis ir nuolatinis lietuviškų darbų rėmėjas bei aktyvus dalyvis, tik grįžęs iš Floridos, tuojau užsakė stalą jubiliejiniame Naujienų bankete ir Rengėjų komiteto narei Kristinai Austin pareiškė, kad ten įteiks užtarnautą dovaną.

• Algirdas Mickevičius "Pirmyn" choro narys, dalyvavęs choro gastrolėse po nepriklausomą Lietuvą, šiais metais ir vėl prisidėjo su 100 dol. auka prie operetės "Kornevilio Varpai" pastatymo išlaidų sumažinimo. (Pr).

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Mergaitė žaidžia parko žaidimų aikštėje. Ši nuotrauka laimėjo prizą Kodak konkurse.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaiti - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

NAUJOJI GOLD COAST INN

Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė.

Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių ir kitomis progomis, pasirenkant geriausią šeimos stiliaus maistą ir gėrimus.

LARRY IR BEA LAURIAN

Naujieji Savininkai

2525 West 71st Street. Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 4-4149

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

Prof. Vacl. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. $6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. $6.00

Prof. Vacl. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrištas, 431 psl. $7.50

RIJA, I dalis. 208 psl., įrišta — $3.00, minkštais viršeliais — $2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — $3,00, minkštais viršeliais — $2.00

Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. $2.00

Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. $5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais. $5.00

Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl. $3.00

P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl. $1.00

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. $3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai. $3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkių Reikia

SEWING MACHINE OPERATOR

For large established Rental Service Co. opening o new department. Must be experienced in dresses and suits. You will handle all operations in this capacity including hemming, sewing, alterations, finishing and pressing of garments. Good starting pay & opportunity for job growth. Excellent benefits including profit sharing. Call for appaintment

379-6100

ROSCOE COMPANY

3517 W. HARRISON ST.

CHICAGO, ILL.

RELIABLE CLEANING WOMAN

General housework, one day per week.

Steady, in Winnetka.

446-3582.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGAS BARTENDERIS

Skambinti tel. 422-3535

PERSONAL

Asmenų Ieško

BLAIVIAM VYRUI ar porai duosiu nemokamai butą geram name ir geroj vietoj prie pat jūros. Pageidaujami pensininkai nuolatiniam gyvenimui, bet norintieji gali rasti darbus. Rašyti: Mrs. N. RAKTIS, 18 No. MONTPELIER AVE., ATLANTIC CITY, N. J. 08401.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

MARQUETTE PARKE

išnuomojamas 5 kambarių butas su baldais.

Telef. 666-9312

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRrospect 8-2233

BUTU NUOMAVIMAS, ĮVAIRŪS DRAUDIMAI, NAMU IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY — Tel. 585-2064

Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

DABAR LAIKAS PIRKTI

DIDELIS modernus 6 kambarių namas ir 3 kambariai beismante. 2 auto garažas, apie 50' lotas. Pažiūrėkit. $19.500.

2 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Modernios virtuvės ir vonios, naujas gazu šildymas ir elektra, arti Paramos. $28.800.

KOKS PIRKINYS! Naujo stiliaus 4 butu mūras pajamoms. Našlė atiduoda už $47.000. Arti parko.

1½ AUKŠTO apie 20 metu mūras 2 butai įrengtas beismantas, platus lotas, garažas, arti mūsu. $26.900.

8 BUTŲ MŪRAS. Apie $14.000 pajamu. Patrūpintas finansavimas, rimtam žmogui, arti parko. $59.900.

KOLONISTŲ poniškas 2 aukštu mūras, 7 dideli kambariai, įrengtas beismantas. Centrinis šildymas ir vėsinimas, 2 auto garažas. Arti Kedzie ir parko. $39.500.

PUIKUS KAIP NAUJAS 4 kambarių modernus mūras. Įrengtas beismantas, 2 auto garažas. Tuoj galite keltis į Marquette Parka. $22.000.

LIUKSUS 3 BUTU apie 15 m. mūras ir mūro garažas. Vienas blokas nuo parko. $45.000.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

— Altos Cicero skyriaus susirinkimas įvyks balandžio mėn. 10 d. 7 val. vak. parapijos mažojoje salėje.

— SLA 301 kuopos susirinkimas ir naujojo finansų sekretoriaus Alfonso Kizlaičio gimtadienio paminėjimas įvyks balandžio mėn. 3 d. 7 val. vak. Ciceroje, 1401 So. 49 Court, Liberty namų antrame aukšte.

• Naujienų Jubiliejinis Banketas, atžymintis 60 m. sukaktį, įvyks balandžio 21 d. 6 val. vak. Beverly Country klube, 87-ta ir Western Ave. Visa programa atitiks tos progos geras nuotaikas prie gerų pietų, šampano ir gero patarnavimo, derinantis įvykio ir meninei programai, grojant orkestrui, geroje draugystėje ir patrauklioje aplinkoje.

Banketo proga ruošiamas sukakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administracijoje.

Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvauti, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr).

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

NAUJAS ADRESAS

Leonardo Eringio

LEONARD'S "TEXACO"

6801 W. 87 STREET

Oak Lawn, Illinois

Telef. 598-9776

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

STATE FARM INSURANCE

State Farm Fire and Casualty Company

M. A. ŠIMKUS

Real Estate. Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas pardavimas

REAL ESTATE

Parašų paliudijimas

NOTARY PUBLIC

Draudimo Informacijos

INSURANCE

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63 St. (prie Sacramento)

Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai $104 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.

DRAUGAS IR BIČIULIS "NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO